

Møte onsdag den 4. mai 2011 kl. 10

President: Dag Terje Andersen

Dagsorden (nr. 82):

1. Muntlig spørretime
2. Ordinær spørretime
3. Referat

Presidenten: Det foreligger to permisjonssøknader:

- fra Fremskrittspartiets stortingsgruppe om sykepermisjon for representanten Henning *Skumsvoll* fra og med 4. mai og inntil videre
- fra representanten Dagfinn *Høybråten* om permisjon i tiden fra og med 4. mai til og med 9. mai for å delta i møter i GAVI vaksinefond i København, Genève og Berlin

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknadene behandles straks og innvilges.
2. Følgende vararepresentanter innkalles for å møte i permisjonstiden:
For Vest-Agder fylke: Tor Sigbjørn *Utsogn*
For Rogaland fylke: Kjell Arvid *Svendsen*

Presidenten: Tor Sigbjørn Utsogn og Kjell Arvid Svendsen er til stede og vil ta sete.

Representanten Bente Thorsen vil framsette et representantforslag.

Bente Thorsen (FrP) [10:01:43]: På vegne av representantene Tord Lien, Jon Georg Dale og meg selv har jeg gleden av å fremme et Dokument 8-forslag om å utarbeide undervisningsmaterieell om norske krigsseileres innsats under den andre verdenskrig.**Presidenten:** Forslaget vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Sak nr. 1 [10:02:08]

*Muntlig spørretime***Presidenten:** Stortinget mottok mandag meddelelse fra Statsministerens kontor om at statsrådene Trond Giske, Erik Solheim og Anniken Huitfeldt vil møte til muntlig spørretime.

De annonserte regjeringsmedlemmene er til stede, og vi er klare til å starte den muntlige spørretimen.

Vi starter da med første hovedspørsmål, fra representanten Ketil Solvik-Olsen.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [10:02:43]: Norge er et land som er rikt på naturressurser. Vi er rike på industrivirk-somhet og industrihistorie. Gass er en av våre store inn-tektskilder, og vi er verdensledende når det gjelder å utvinne gass.

Flere rundt om i landet ønsker å bruke denne gassen

også til industriutvikling og verdiskaping i Norge. Jeg var nylig på Barentskonferansen i Hammerfest. Det innlegget som fikk desidert mest applaus, var da fagbevegelsen krevde at en skulle kunne bruke gass til lokal industrivirk-somhet. Det konkrete prosjektet gjelder Alcoa, verdens største aluminiumsprodusent, som ønsker å gjøre noe så enkelt som å bygge nærmest en kopi av det Hydro har bygget i Qatar. Det vil bli store investeringer, mange arbeidsplasser, og det handler om å videreutvikle en bransje der vi allerede er blant de beste, nemlig aluminiumsproduksjon.

I Dagens Næringsliv i forrige måned gikk den lokale arbeiderpartiordføreren, Alf E. Jacobsen, ut og mente at regjeringen drev med dobbeltmoral som ikke tillot den bedriften å etablere seg i Finnmark, når en har jublet over at Hydro etablerer tilsvarende virksomhet basert på gass i Qatar.

I spørretimen for noen uker siden sa statsministeren at «gass er miljøvennlig». Regjeringen har også gang på gang understreket at det gjennom EUs kvoteregime vil være et tak på det totale CO₂-utslippet i Europa, som gjør at om en øker utslippene i Norge, vil de måtte kuttes andre steder. Samtidig har regjeringens Mongstad-månelanding blitt ut-satt og vil tidligst stå ferdig i 2020. Det betyr at hvis Alcoa skal ha krav om rensing på sitt anlegg, vil det tidligst stå ferdig i 2024.

Da er spørsmålet til miljøvernministeren: Hva vil regjeringen gjøre for at Alcoa kan realisere sine planer for 2024?

Statsråd Erik Solheim [10:04:54]: Spørsmålet Solvik-Olsen stiller, er viktig, men det er jo ikke første gang spørsmålet stilles i Stortinget. Sågar har Solvik-Olsen stilt meg det opptil flere ganger tidligere, og svaret er det samme som tidligere: Regjeringen er positiv til Alcoas planer så sant de bygger på at man har rensing av gas-sen, altså har karbonfangst og lagringsanlegg eller andre former for rensing.

Jeg vil understreke at til høsten kommer Stortinget til å bli forelagt klimameldingen. Den bygger på det klima-forliket som seks av Stortingets sju partier ble enige om. Fremskrittspartiet sto utenfor dette klimaforliket og er dermed i en lettere stilling til å foreslå alle prosjekter og ikke se på summen av dem, mens Stortingets seks andre partier har forpliktet seg til en samlet norsk utslippsreduksjon – en norsk utslippsreduksjon innenfor en internasjonal ramme.

Selvsagt har Solvik-Olsen rett i at det viktigste er de totale globale utslippsreduksjonene. Men for å få til glo-bale utslippsreduksjoner må de rike industrilandene gjøre mer enn vi gjør i dag. Grunnen til det er at det er hos oss teknologiutviklingen skjer. Det er umulig å tenke seg at en skal kunne få til noen form for global klimaavtale uten at de rike industrilandene tar sin del av ansvaret. Derfor har vi en norsk utslippsforpliktelse, og derfor er det umulig å si ja til Fremskrittspartiets mange forslag. Dette er jo ikke det eneste – det er mange forslag som i og for seg kan være gode nok isolert sett – men regnestykket går ikke opp. Klimameldingen vil vise at det er betydelige problemer med å nå de klimamålene som Stortinget har satt, fordi de fordrer reduksjon i olje, i industri, i samferdsel, i elek-

trisettsforsyning, i bygg – altså samlede reduksjoner som gjør at vi kommer ned. Da kan vi ikke åpne opp for stadig nye forslag som øker de norske klimagassutslippene. Da blir det enda vanskeligere å nå de målene som et samlet storting, utenom Fremskrittspartiet, har stilt.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [10:06:56]: Jeg tror jeg vil følge opp overfor næringsministeren, fordi det er bra at miljøvernministeren bekrefter at Fremskrittspartiet har fremmet mange forslag for å ta i bruk gass i Norge og utvikle norsk industri. Gass er ikke den eneste måten å gjøre det på. Men når store industrivirksomheter trenger betydelig med kraft, har vi i Midt-Norge sett hvordan dette har blitt håndtert av tidligere regjeringer og dagens regjering. Det har ikke vært tilfredsstillende verken for industrien eller for regionen det skjer i. Derfor sier Alcoa at de ønsker å bruke lokal gass for å sikre sin egen kraftforsyning. Det betyr ikke at vi skal la være å satse på fornybar energi – vi har et samlet storting som står bak grønne sertifikater. Men så lenge en krever en fullstendig CO₂-renseteknologi, som regjeringen selv sier de tror ikke vil komme på plass før tidligst 2020, så betyr det at en også politisk velger å utsette nye industrivirksomheter i Norge som baserer seg på de naturressurser som vi er veldig stolte av å kunne selge til alle andre land.

Statsråden var selv i Qatar og åpnet Hydros anlegg, og var da veldig stolt. Vil næringsministeren gjøre noe for at Alcoa kan etablere tilsvarende anlegg i Norge før 2024?

Statsråd Trond Giske [10:08:03]: Jeg er helt enig i at tilgang på kraft er en viktig faktor for veldig mye av vår industri. Det var derfor vi jobbet veldig intensivt, både mot valget i 2009 og i etterkant, for å få på plass et nytt kraftregime. Det ble sagt fra høyresiden at det var umulig å få til, for nå var det fri konkurranse. Vi fikk til en garantiordning som nå gjør at bedrift etter bedrift inngår nye langsiktige kraftkontrakter. Norske Skog fikk f.eks. en avtale nå for 12 års virksomhet, og det er veldig bra. Vi vet også at grønne sertifikater vil føre til at vi får 12–13 TWh mer i Norge – 26 til sammen i Norge og Sverige. Statkraft har fått 14 mrd. kr mer i egenkapital og skal investere for 80 mrd. kr i fornybar energi, også i Norge, slik at det er mye nå som tilfører mer energi. Og så må vi få på plass overføringsnettet.

Jeg håper at vi også kan bruke gass til energi i framtiden, men det må gjøres innenfor det klimaforliket som Stortinget har vedtatt, ellers er det andre deler av næringslivet som må betale den samme regningen. Det er det som er poenget.

Presidenten: Det blir gitt anledning til tre oppfølgings-spørsmål – først Torgeir Trældal.

Torgeir Trældal (FrP) [10:09:19]: Jeg vil følge opp overfor næringsministeren.

Næringsministeren var til stede på åpningen av Hydros aluminiumsfabrikk i Qatar sammen med kronprinsen. Aluminiumsfabrikken i Qatar får strøm fra gass som ikke

er CO₂-renset. Statsråden uttalte at han var kjempefornøyd med den nye fabrikk.

Den største aluminiumsprodusenten i verden, Alcoa, vil bygge et smelteverk til 15 mrd. kr i Hammerfest i Finnmark. Alcoas planer kan bety 500 nye arbeidsplasser i et fylke som har opplevd fraflytting de siste 20 årene. Betingelsene fra Alcoa er at de får bygge et gasskraftverk med dagens teknologi med gass fra Snøhvit – identisk med Alcoa i Finnmark.

Den distrikts- og næringsfiendtlige regjeringen Stoltenberg ønsker ikke å legge til rette for et nytt industrieventyr i Nord-Norge, men sørger for mer fraflytting. Så mitt spørsmål til statsråden blir om næringsministeren kan forklare det norske folk: Hva er forskjellen på CO₂-utslipp i Qatar og CO₂-utslipp i Finnmark? Hvorfor er ikke statsråden villig til å gi Finnmark og Nord-Norge vekst og trygghet?

Statsråd Trond Giske [10:10:24]: Jeg mener at det er en utfordring for norsk næringsliv og for europeisk næringsliv at det finnes land i verden som ikke deltar i internasjonal klimaprisering. Derfor jobber regjeringen kontinuerlig med å få på plass internasjonale, globale, avtaler, slik at CO₂ har en kostnad overalt. Det er urettferdig at land som Qatar har meldt seg ut av de systemene, og vi må jobbe for å få det på plass. Men svaret er jo ikke at Norge også skal melde seg ut. Svaret er jo å få Qatar og alle de andre landene inn, hvis man da, som seks av sju partier på Stortinget tror, tror at klimaproblemene er en utfordring vi må løse.

Jeg tror at miljøkrav og gode regler faktisk bidrar til næringsutvikling, for det utvikler ny teknologi, og det utvikler nye forretningsmuligheter. Men vi må samtidig passe på at vår industri ikke blir pålagt så store byrder at de er utkonkurrert inntil vi får på plass de globale avtalene. Det jobber vi også med, f.eks. inn mot EUs kvoteregime.

Presidenten: Frank Bakke-Jensen – til oppfølgings-spørsmål.

Frank Bakke-Jensen (H) [10:11:37]: Av og til kan man få følelsen av at regjeringen skriver under avtaler med balsameringsvæske, for det er ikke så mye i dem som viser framover.

Klimaforliket er for Høyre et dokument som skal hjelpe oss til å tenke framtidsrettet. Vi skal tenke bærekraftig framtidsrettet – og godt innenfor forpliktelsene i klimaforliket vil det være å gi Alcoa de samme støtteordninger som man i dag gir aktørene på Mongstad. Da kunne man kanskje gjøre noe før 2024.

Paradokset her er at nå finnes det ferdige skisser for industriprosjekter i Kiruna, basert på norsk gass. Da ville altså de arbeidsledige i Finnmark kunne se røyken fra industrien i Kiruna, samtidig som de hentet ut ledighetstrygden sin – og det var altså jobber og verdiskaping fra den gassen man ikke får bruke i Norge. Kan statsråden være villig til å se på støtteordninger, slik at Alcoa kan komme i gang med renseprosjekt på et anlegg i Hammerfest, på lik

linje med den måten man bruker penger på på Mongstad i dag?

Presidenten: Da har presidenten oppfattet at tilleggs-spørsmålet er til statsråd Giske.

Statsråd Trond Giske [10:12:45]: Det er litt usikkert. Jeg kan godt svare, men jeg tror egentlig dette er et spørsmål til olje- og energiministeren. Jeg kan ta det, vi er én regjering, og vi jobber sammen.

Hele tankegangen bak et kvoteregime er å få rensing der det er billigst. Hvis vi får på plass ordninger som gjør at det stimulerer til den type rensing, er det bra. Vi bruker jo også ganske mange hundre millioner, og milliarder faktisk, på statsbudsjettet for å utvikle renseteknologi for CO₂. Intet ville glede meg mer enn om vi kunne få kraft fra gass basert på rensing av CO₂, som ga f.eks. aluminiumsproduksjon basert på planene til Alcoa eller andre typer metaller, gjerne basert på norsk malm. Da hadde vi virkelig en vinn-vinn-vinn-situasjon.

Men hvis noen får fritak – og det er det jo noen som får – må andre ta regningen. Det er også slik at hvis svensker, finner eller andre nede på kontinentet bruker norsk gass, kommer jo disse utslippene inn i deres regnskap. Så det er ingen gratis lunsj noe sted. Hvordan de da håndterer sine forpliktelser, blir jo deres sak. Men vi må håndtere våre.

Presidenten: Rigmor Andersen Eide – til oppfølgings-spørsmål.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [10:14:02]: Mitt spørsmål går også til næringsministeren, for dette spørsmålet handler om å skape nye arbeidsplasser.

Når statsråden nå har slått fast at han ikke ønsker etablering av Alcoa, vil det være naturlig å spørre seg hvilke andre tiltak statsråden vil fokusere på i fremtiden.

I industrien og i næringslivet generelt er kompetanse vårt første og fremste konkurransefortrinn. Satsing på forskning og utvikling er helt avgjørende for at nye industribedrifter skal se dagens lys. Til tross for at regjeringen stadig holder festtaler om nye ordninger og nye økte bevilgninger til forskning, viser faktiske tall, som nylig er fremlagt av SSB og NIFU, en realnedgang på 3,6 pst. Regjeringen bremser bedrifter som ønsker å satse på forskning og utvikling, fordi kassen er tom. Hvorfor satser ikke regjeringen på å stimulere til forskning og utvikling i industrien for å skape nye industriarbeidsplasser?

Presidenten: Presidenten må minne om at det er full anledning til å stille oppfølgings-spørsmål til en annen statsråd enn den som fikk hovedspørsmålet. Det blir ikke anledning til å ta opp nye temaer i oppfølgings-spørsmål. Det gjorde her åpenbart representanten Andersen Eide. Men presidenten vil allikevel overlate til statsråd Giske om han vil svare på et spørsmål som det ikke forunder meg om han satte pris på å få. (Munterhet i salen)

Statsråd Trond Giske [10:15:29]: Jeg er uenig i premisset. Hvis man ser på fakta – jeg mener at det er fint å bedømme også politikere ut fra resultater og ikke bare ord – så er realiteten at fra vi overtok i 2005, har det blitt 220 000 flere arbeidsplasser i Norge. I den perioden Bondevik-regjeringen styrte Norge, var det altså kommet mellom 20 000 og 25 000 flere. 150 000 av de nye arbeidsplassene har kommet i privat sektor. Vi har til og med flere industriarbeidsplasser i dag enn vi hadde i 2005, selv om vi har vært gjennom en finanskriser. Bare i Møre og Romsdal har vi fått 9 000 flere arbeidsplasser under vår regjering. Det blomstrer i norsk næringsliv. Vi har 3,5 pst. arbeidsløshet i et Europa med 24 millioner arbeidsløse. Det er fantastisk. Det går godt i næringslivet, og vi skal fortsette.

Når det gjelder forskning – nå har vi kulturministeren her også – alle har hørt om Kulturløftet: Vi har økt kulturbudsjettet med over 60 pst. Vi har økt forskningsbudsjettet nesten like mye. Nesten hvert år har forskningsbudsjettet faktisk ligget foran kulturbudsjettet i veksttakt, og vi må fortsette å satse på forskning. Vi har et næringsliv som på grunn av sin struktur forsker litt mindre enn f.eks. innen elektronikk, i bilindustri, flyindustri og andre plasser, men vi skal fortsette å satse på forskning sammen med næringslivet.

Presidenten: Da går vi videre til neste hovedspørsmål.

Peter Skovholt Gitmark (H) [10:16:59]: Jeg har et spørsmål til miljø- og utviklingsministeren.

Situasjonen i Uganda er dramatisk forverret bare de siste årene. Rommet for menneskerettigheter har blitt gradvis innskrenket, ytringsfriheten er hardt presset, og de demokratiske partiene opplever at de ikke lenger får utøve sine verv og sine demokratiske privilegier som folkevalgte.

For kort tid siden hadde man en gå-til-jobben-aksjon, som egentlig bare var en protest mot høye matvarepriser. Det var en aksjon som medførte at presidentkandidaten for opposisjonen ble skutt i hånden med gummikuler og fikk en finger knust. Sist uke ble nok en gang opposisjonens presidentkandidat Kizza Besigye fengslet. To mennesker ble drept og 90 andre skadet da politiet gikk meget hardt til verks overfor demonstrantene som nok en gang protesterte mot en skrantende økonomi, slik de ser det, med mindre muligheter, færre i jobb og høyere matvarepriser.

For en måned siden tok jeg opp spørsmålet igjen med statsråden knyttet til Human Rights Watchs rapport om politi og menneskerettighetsbrudd. Statsråden svarer gjentatte ganger at man følger situasjonen nøye. Det er ingen tvil om at Uganda beveger seg i feil retning. Når skal vi forvente at Norge går bort fra direkte støtte til regimet i Uganda, og heller går over på direkte støtte til befolkningen i Uganda?

Vi er alle med på at Ugandas befolkning lider unødvendig under regimet, men norsk bistand er med på å legitimere en som går bort fra demokrati og blir stadig mer autoritær. Når har statsråden tenkt å vri norsk bistand bort fra Musevenis diktatoriske regime?

Statsråd Erik Solheim [10:19:08]: For å starte med det mest konkrete: Jeg har allerede for en god tid siden gitt beskjed om at vi vil stoppe budsjettstøtte til Uganda. 2011 er det siste året, og vi vil ikke fornye det etter 2012. Vi vil gå over til andre former for bistand. Jeg må legge til at bistand er jo ikke primært et utenrikspolitisk virkemiddel som kan skrus opp og ned i takt med alle de trender som er i et land. Utgangspunktet er at bistand er et virkemiddel for å bekjempe fattigdom. På det området har Uganda over lang tid vist meget gode resultater. På 1980-, 1990- og framover på 2000-tallet var Uganda en av Afrikas store suksesshistorier med betydelig framgang innen helse, skole og alle andre sider når det gjaldt fattigdom.

Men jeg er enig med spøreren i at det er all grunn til bekymring. Museveni har nå sittet ved makten i 25 år. Det er jo, for å si det forsiktig, en meget betydelig periode. Det er ingen lang erfaring for at presidenter som sitter på sitt trettiende og fortiende år, er til stor velsignelse for et land.

Den brutaliteten som også har vært brukt mot fredelige demonstranter i Uganda de siste månedene etter valget, er sterkt bekymringsfullt. Vår ambassadør Thorbjørn Gaustadsæther møtte utenriksdepartementet i Kampala i forrige uke for å ta opp akkurat dette spørsmålet. Jeg reiser til Kampala i neste uke for å ta opp dette og andre spørsmål, forhåpentlig med president Museveni og også med andre regjeringsledere, og forhåpentligvis også møte opposisjonsleder Besigye for å få hans syn på situasjonen.

Så ikke bare følger vi dette nøye, vi er veldig, veldig aktive med å forsøke å påvirke situasjonen. Men vi tror også at påvirkning blir best hvis den skjer i samarbeid med andre land som tenker på samme måten. Jeg får da også god anledning til f.eks. å diskutere dette med mine britiske og amerikanske kolleger når vi er sammen i Sudan i helgen, i forkant av besøket til Uganda.

Peter Skovholt Gitmark (H) [10:21:02]: Vi har gitt om lag 5 mrd. norske kroner til regimet i Uganda siden Museveni tok makten i 1986. Det er ikke noe nytt nå at regimet blir mer antidemokratisk og i enda større grad går bort fra respekt for menneskerettighetene. Det som nå skjer i Uganda, er det som har skjedd i en rekke andre land. Regimet blir presset av andre som ønsker og kan ta over makten, og regimet klamrer seg til makten og er villig til å bruke nærmest alle midler.

Jeg synes det er forunderlig å høre en statsråd fra SV som er så tydelig på at det bare er økonomisk vekst som får folk ut av fattigdom. Jeg er jo helt enig i at økonomisk vekst er den fremste drivkraften for å hente mennesker ut av fattigdom. Men det er noe annet også, nemlig prinsippet knyttet til at norsk bistand ikke må gjøre skade, og norsk bistand til Uganda har vært med på å forlenge livet til en diktator. Det synes jeg er svært beklagelig, og det synes jeg også i lys av at Grete Faremo har kalt Museveni «Afrikas andre statsmann». Det er svært beklagelig.

Statsråd Erik Solheim [10:22:10]: Jeg vil på det skarpeste ta avstand fra tankegangen om at vi har gitt 5 mrd. kr til president Museveni og til regimet i Uganda. Hvis man

overfører den tankegangen på hvordan norsk bistand er blitt brukt, er den meget farlig. Norge har brukt 5 mrd. kr på FN-programmer og på frivillige organisasjoner – det kan være Røde Kors eller Kirkens Nødhjelps programmer. Vi har gitt penger til programmer for mødrehelse og utdanning, og at barn lærer å lese, og at kvinner kan føde uten at det er den farligste dagen i deres liv, bidrar ikke til å holde en diktator oppe. Vi har bidratt til en rekke positive tiltak i et land som har hatt en meget positiv utvikling, men som de siste årene gradvis har strammet inn på politiske rettigheter, og det er meget bekymringsfullt. Vi skal ta opp dette, og vi skal selvfølgelig ha en tøff holdning til det i all dialog med Museveni og hans folk. Men vi skal gjøre det sammen med andre land, slik at det vi gjør, får effekt.

Presidenten: Det blir gitt anledning til tre oppfølgings-spørsmål – først Ine M. Eriksen Søreide.

Ine M. Eriksen Søreide (H) [10:23:26]: Statsråden sier at det er all mulig grunn til bekymring for utviklingen i Uganda. Det er en bekymring både Peter Skovholt Gitmark og jeg deler fullt ut. Men det er også all mulig grunn til bekymring for andre regimer der Norge er tungt inne når det gjelder stat til stat-bistand. Etiopia er et sånt regime. Det har både jeg og andre fra Høyre stilt spørsmål om tidligere. Men svaret vi får, tyder på at statsråden mener det er så viktig med økonomisk utvikling at det fullt og helt kan erstatte behovet for politiske rettigheter, som f.eks. ytringsfrihet og grunnleggende menneskerettigheter.

I forbindelse med budsjettet for 2011 fremmet Høyre og Fremskrittspartiet et forslag om en grundig gjennomgang av bruken av bistand til Etiopia og Uganda, med sikte på å avdekke eventuell politisk misbruk av bistandsmidler. Vi får stadig flere og mer foruroligende rapporter om at bistand, inkludert også norsk bistand, som er 237 mill. kr til Etiopia for 2010, blir misbrukt politisk av et regime som ønsker å holde kontroll. Da er spørsmålet: Når vil statsråden vurdere det samme for Etiopia som han nå vurderer for Uganda?

Statsråd Erik Solheim [10:24:37]: Jeg tar veldig sterkt avstand fra tendensen til å bagatellisere økonomisk og sosial framgang. Det er det som bringer folk ut av fattigdom, og som gjør at folk lærer å lese og skrive. For å ta Etiopia som eksempel: Da det nåværende regimet i Etiopia kom til makten på midten av 1990-tallet, var lese- og skriveferdigheten nede på 20-tallet. Den er gått dramatisk opp. Det er et av de land i Afrika som har hatt den største framgang når det gjelder folks evne til å kunne lese og skrive, og det er et av de landene i Afrika som er nærmest til å kunne nå FN's tusenårs mål. Det skyldes at Etiopia har hatt stor økonomisk framgang. Dette må ikke bagatelliseres, for det er helt fundamentalt. Men så må vi klare å se at politisk og økonomisk utvikling ikke nødvendigvis er det samme, og at det er sterke bekymringsfulle trekk ved den politiske utviklingen i Etiopia. Dog er det sånn at når det samlede bistandsmiljøet, inkludert våre nærmeste allierte, f.eks. Storbritannia og USA, vurderer situasjonen,

ser de det helt annerledes enn det norske Høyre. Den britiske konservative regjeringen har nå valgt å gjøre Etiopia til et av de viktigste opptrappingslandene for bistand i Afrika – det er Høyres søsterparti.

Presidenten: Peter N. Myhre – til oppfølgingsspørsmål.

Peter N. Myhre (FrP) [10:25:57]: Jeg merker meg at statsråden hevder at den sosiale og økonomiske fremgangen som er forårsaket av bistanden til Uganda, ikke bidrar til å holde Museveni ved makten. Jeg tror det er et resonnement som det er vanskelig for oss andre å forstå. Det er klart at Museveni bruker den sosiale og økonomiske fremgangen i Uganda for å opprettholde sitt regime. Når da statsråden mener at budsjettstøtteperioden er over, så er det bra, men at den skal kanaliseres over til andre tiltak i stedet, vil føre til et problem. Vi ser nå at Uganda beveger seg bort fra demokrati. Det er en systematisk undertrykkelse av minoriteter. Opposisjonen møter grov vold og fengslinger, og spørsmålet blir da: Hvor mye skal til før Norge sier nei takk, nå får det være nok?

Statsråd Erik Solheim [10:27:01]: Uansett forholdene i et land vil vi gjøre vårt ytterste for å bedre den økonomiske og sosiale standarden for mennesker som lever i ekstrem fattigdom, som kanskje ikke vet hva de skal spise i morgen, og som mangler utdanning og helsetjenester. Men det er klart at i land som er brutale diktaturer, vil vi passe på å gjøre det på en slik måte at de får til dette uten at regimet kan ta æren for det eller vinne politisk på det. Jeg advarer mot denne ekstreme forenklingen, som vi nå ser, av situasjonen i Etiopia og Uganda, og vil minne om at den britiske konservative regjeringen, når de nå har tatt over etter Labour, har plukket ut fem land hvor de virkelig vil trappe opp bistanden. Ett av de fem landene er Etiopia. Grunnen til det tror jeg er at de har sett den fantastiske økonomiske og sosiale framgangen Etiopia har vært inne i, og de tror, som jeg, at økonomisk og sosial framgang over tid gjør det mer sannsynlig at menneskerettigheter respekteres, ikke mindre.

Vi har nå mange tiårs erfaring i verden for at når man får en bredere middelklasse, når man får økonomisk og sosial framgang, blir det ikke mindre sannsynlig at menneskerettigheter respekteres, men mye mer, og det deler jeg med de britiske konservative.

Presidenten: Kjell Ingolf Ropstad – til oppfølgingsspørsmål.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [10:28:22]: Jeg tror jeg vil starte med å si at vi som tror på bistand, har et ekstra ansvar for at den bistanden vi gir, kommer fram. Uganda er et fantastisk land i hjertet av Afrika, med enorme muligheter, dersom de hadde fått det til å fungere. Derfor er Kristelig Folkeparti alltid opptatt av å kjempe for mer bistand og bedre bistand, og kanskje en nyanse mer enn SV har vi vært opptatt av å vri bistanden til Afrika, til de aller fattigste, og kanskje også mer til frivillige organisasjoner.

Men det er klart at for å få et land på fote er en avhengig av å få til et sivilt samfunn, men en er også avhengig av statlige myndigheter. Derfor er sånne spørsmål også litt vanskelige.

Det ligger nå en rapport fra Riksrevisjonen, en meget krass rapport fra Riksrevisjonen, til behandling i Stortinget, som klart sier at Norge ikke har klart å følge opp bistanden som går gjennom FNs organisasjoner. Det er dramatisk, for vi må være sikre på at bistanden har kvaliteter, og at den kommer fram. Så mitt spørsmål er: Hvordan kan det gå til at det har gått så galt?

Statsråd Erik Solheim [10:29:29]: Norge har de aller strengeste standarder for kontroll med bistanden. Det gjelder både den vi gir direkte selv, den vi gir gjennom frivillige organisasjoner, og den vi gir gjennom FN-systemene. Men jeg er med på en hvilken som helst diskusjon, når som helst, om hvordan vi kan forbedre de standardene. Jeg tillater meg nå på slutten av dette å gjøre meg en liten refleksjon: Jeg tror det er relativt lite sannsynlig at vi vil se i det svarte Afrika, altså Afrika sør for Sahara, politiske bevegelser å la det vi har sett i Egypt. De to hovedgrunnene til det er for det første mangel på en bred middelklasse, slik man hadde i Egypt, og for det andre den etniske karakteren til politikken i nær sagt hvilket som helst land. Motstanden mot regimet, f.eks. i Etiopia, vil nesten helt sikkert være etnisk i sin karakter, og dermed veldig fort skape nye vanskeligheter som ikke vi fullt ut har oversikt over. Så jeg tror det er betydelig behov for refleksjon rundt spørsmålet om hvordan vi fremmer demokrati i land hvor karakteren til politikken i sin hovedsak er etnisk.

Presidenten: Da går vi til neste hovedspørsmål.

Knut Arild Hareide (KrF) [10:30:47]: Kampen for å avgrense skadelege klimaendringer og kjempe mot absolutt fattigdom er to av vår tids globale utfordringer. Eg vil derfor stille spørsmålet til ein som er blitt gitt eit spesielt ansvar i superklasse, Erik Solheim, som har ansvaret for både miljø og utvikling:

Regjeringa og Kristeleg Folkeparti står i lag om eit sterkt norsk engasjement for desse to sakene. Det er om lag ein milliard menneske som lever på rundt 1 dollar kvar dag. Mange manglar reint vatn og lever eit liv med underernæring.

Kristeleg Folkeparti og regjeringa har stått i lag om å trappe opp norsk innsats for utvikling og fattigdomsnedkjemping til om lag 1 pst. av vårt lands brutto nasjonalinntekt. Me har stått i lag om ein forpliktande plan for internasjonalt klima og skogsatsing, ofte kalla regnskogsatsinga. Målet er kort sagt å hindre avskoging og dermed redusere utslepp av klimagassar. Me treng begge desse satsingane både mot klimaendringar og mot fattigdom.

I handlingsplanen frå Bali-toppmøtet i 2007 var dette heilt sentralt. Den auka finansieringa av klimatiltak skulle vere ny og kome i tillegg, og ikkje undergrave satsinga på utviklingssamarbeid. Det same var det i klimaforliket for 2008. Her forsikra regjeringspartia at klimasatsinga skulle kome i tillegg. Rett før påske la regjeringa fram ei ny og

spennande stortingsmelding om klima og utvikling. Her er det mykje bra, men det står òg når det gjeld den auka klimasatsinga:

«Opptappingen vil skje innenfor gjeldende bistandsramme.»

Så for å fjerne kvar tvil vil eg be statsråd Solheim om ei avklaring: Kan statsråden garantere at satsinga på klima, og skogsatsinga, skal kome i tillegg til det reelle nivået me har for bistand?

Statsråd Erik Solheim [10:33:01]: Det er sjelden det er så lett å gi et svar på spørsmål, for dette spørsmålet kan besvares med bare: ja. Det skal ikke gå på bekostning av bistand eller fattigdomsbekjempelse.

Gratulerer med valget som leder av Kristelig Folkeparti. Jeg har registrert at Knut Arild Hareide har hatt en serie friere den senere tid, og svært mange – nær sagt alle – politiske partier har gjort sine hoser grønne hos Kristelig Folkeparti de siste dagene. La meg slutte meg til dem, for realiteten er jo at Kristelig Folkeparti står nærmest de politikkområder som jeg vet ligger Kristelig Folkepartis nye leder på hjertet, nemlig miljø og utvikling, og som også kom tydelig fram i innlegget her. Dette er områder hvor Kristelig Folkeparti står veldig nær den rød-grønne regjeringen – partiet er vår fremste samarbeidspartner i Stortinget og har i realiteten bare avvikende syn fra våre syn i nyansene. Kristelig Folkeparti har også vært en veldig viktig pådriver for at vi kom opp i 1 pst. Det var en opptapping som ikke minst Hilde Frafjord Johnsen bidro til under Bondevik-regjeringen – jeg er veldig trygg på at det ikke var Høyre som var drivkraften i den opptappingen den gangen – og som vår regjering nå har trappet opp til 1 pst. Det er et samlet arbeid som Kristelig Folkeparti og den rød-grønne regjeringen har stått for, som det står stor respekt av. Så dersom Kristelig Folkeparti mener seriøst at miljø- og utviklingsspørsmålene er blant partiets kjernesaker, er det helt opplagt at det er de rød-grønne og ikke Høyre og Fremskrittspartiet – framfor alt Fremskrittspartiet – som er naturlige samarbeidspartnere.

Så tilbake til spørsmålet, for det har også en seriøs og viktig side. Det er ingen internasjonale regler i dag for hvordan man skal definere den såkalte addisjonaliteten, altså hvordan klimatiltak skal komme på toppen av helse, utdanning, veibygging og andre viktige bistandstiltak. Jeg tror det er lite sannsynlig at vi får en internasjonal definisjon av det i nær framtid. Norge vil arbeide for det, men vi må gjøre det på en måte som har bred internasjonal forståelse. Men det som er helt sikkert, er at alt Norge gjør, er langt, langt innenfor hva som internasjonalt aksepteres.

Presidenten: Da får Knut Arild Hareide muligheten til et oppfølgingsspørsmål, eventuelt til å besvare frieriet!

Knut Arild Hareide (KrF) [10:35:17]: Eg har aldri kjent meg så attraktiv som denne veka. Men eg har lyst til å seie at dette er eit kjerneområde for Kristeleg Folkeparti. Når det står at ein skal ta dette innanfor gjeldande bistandsramme, så var det akkurat det som var kjernen da vi diskuterte klimaforliket og ei satsing. Vi er nøyde til å

satse i forhold til klima – og klimautfordringane er jo skapte av verdas rike, og da kan det ikkje vere verdas fattige som skal ta belastninga og rekninga for dette.

Eg har høyrst statsråd Solheim vise til den konservative regjeringa i Storbritannia. Dei tek ikkje dette innanfor si gjeldande bistandsramme. Det har vore ei regjering som har måtta kutte og kutte – og så har dei faktisk latt bistanden stå. Det har vore eitt av dei områda dei heilt bevisst har beskytta. Det er det eg utfordrar på. Når det står «innenfor gjeldende» bistandsramme, så er jo det ei endring.

Statsråd Erik Solheim [10:36:25]: Nei, det er ikke noen endring. Det er helt i tråd med hva vi sa i klimaforliket, nemlig at vi ikke skulle ta fra helse og utdanning – alle andre viktige bistandsformål – men vi skulle ta av den økningen som kommer i bistanden. Man skal ikke forskuttere budsjettet, det er det alltid farlig å gjøre, men jeg våger den påstanden at det er meget, meget sannsynlig at man i det budsjettet som vil bli framlagt for Stortinget til høsten, vil se en økning i skogsatsingen – ikke på bekostning av noen annen bistand, men innenfor den økningen i norsk bistand som vi kommer til å se, ikke minst fordi oljeprisene jo driver mye penger inn til Norge. Vi tjener veldig mye penger, og vi bør bruke dem på en ansvarlig måte, bruke noe av vårt overskudd til både å ta vare på regnskog og redusere klimautslippene for mennesker og verdens fattige.

La meg helt til slutt si at det å satse på en bevaring av regnskog er et ekstremt viktig fattigdomstiltak. Det er de fattigste som mest rammes av klimaendringer. Det er fattige mennesker som bor i alle verdens regnskoger, og det å ta vare på naturmiljøet er grunnleggende for verdens fattige.

Presidenten: Det blir gitt anledning til fire oppfølgingsspørsmål – først Line Henriette Hemdal.

Line Henriette Hemdal (KrF) [10:37:46]: Kampen for å begrense skadelige klimaendringer og bekjempe absolutt fattigdom er to av vår tids største utfordringer. Regjeringen lot seg i 2007 presse til å bli med på regnskogsatsingen slik at en kunne lansere det på klimatoppmøtet i Bali. Ingenting er bedre enn når opposisjonen og miljøorganisasjonene får gjennomslag. Men spørsmålet er om oljefondet er Norges kraftigste bidrag til å påvirke den globale utviklingen av regnskogene våre. Oljefondet investerer bl.a. i hogstfirmaer i Kongo, i oljeselskaper i Amazonas, i kvegproduksjon i Brasil og i palmeoljeplantasjer i Indonesia. Vi vet at dette er med på å ødelegge regnskog. Mitt spørsmål til statsråden blir da om den norske stat gjennom oljefondet motarbeider regjeringen og Klimafondets regnskogsatsing.

Statsråd Erik Solheim [10:38:55]: La meg si, for å fortsette med frieriet, for ikke å si klininga med Kristelig Folkeparti, at det var de rød-grønne, Kristelig Folkeparti og noen andre partier som drev igjennom den norske regnskogsatsingen. Fremskrittspartiet var på sidelinjen i det spørsmålet også. Nå har Høyre landsmøte til helgen.

Jeg ser ikke noe krav, i hvert fall ikke i det som ligger i materialet foran Høyres landsmøte nå, om at Høyre skal opprettholde 1 pst.-bistanden som de rød-grønne og Kristelig Folkeparti sammen har kjempet fram. Vi vet alle hva Fremskrittspartiet står for i disse spørsmålene, så det er ingen naturlig alliansepartner for Kristelig Folkeparti hvis man er genuint opptatt av utviklings- og miljøspørsmål.

Når det gjelder oljefondet, sorterer ikke det spørsmålet under meg, men vi har laget et etisk råd i oljefondet – jeg tror for øvrig også det var et samarbeidsprosjekt mellom Kristelig Folkeparti og oss rød-grønne – som skal vurdere alle disse spørsmålene. Og vi har trukket oljefondet ut av noen prosjekter, nettopp på grunn av den kritikken som har kommet mot at investeringer kan være uetiske sett fra et miljøperspektiv, også i forhold til regnskog.

Presidenten: Ketil Solvik-Olsen – til oppfølgings-spørsmål.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [10:40:17]: Det er en interessant debatt statsråden prøver å dra opp når han heller vil smiske med Kristelig Folkeparti enn å svare på de reelle problemstillingene som han blir utfordret på.

I relasjon til den runden vi hadde med Alcoa og bruk av gass i Norge, er det også verdt å merke seg at denne regjeringen synes det er helt greit at norske statligeide selskap investerer i CO₂-utslipp i utlandet, men tillater det ikke i Norge. Det handler om dobbeltmoral og hykleri og ikke om hva som er god klimapolitikk i praksis.

Det var også et faktum at Fremskrittspartiet aldri ble invitert til å forhandle om klima i Stortinget på grunn av at regjeringen ikke ønsket oss med. Men vi har sagt at vi støtter regnskogarbeidet, gitt at en klarer å gjennomføre det uten at pengene går i lommene på korruperte ledere, men at en faktisk når målene. Mål er det viktigste å måle resultatene i forhold til.

Et annet konkret prosjekt i Norge er Ironman. Da kan vi se på den globale utfordringen igjen. Man kan bygge Ironman i Sverige basert på importert kullkraft, eller man kan bygge det i Norge basert på gasskraft. Bygger man i Norge, kutter man CO₂-utslippene med 70 pst. Regjeringen sier nei. Er det god, global klimapolitikk?

Statsråd Erik Solheim [10:41:24]: Jeg har svart veldig tydelig på alle spørsmål som er blitt stilt av Kristelig Folkeparti, og i tillegg kommet med en vennlig og hyggelig samarbeidserklæring fordi vi har mye å samarbeide om.

Fremskrittspartiet har gjennom sitt innlegg før i dag – riktignok et tidligere spørsmål, men alt henger sammen i politikken – for alle praktiske formål effektivt meldt seg ut av et framtidig klimaforlik. Jeg tar det for gitt at et framtidig klimaforlik skal bygge på det klimaforliket Stortinget allerede har inngått. Det er umulig å tenke seg at man med det klimaforliket vi i dag har, skal kunne bygge i Hammerfest, på Fræna eller en rekke andre steder, uten rensing. Den summen går absolutt ikke opp med mindre Fremskrittspartiet er villig til å ta regningen for økte CO₂-utslipp i f.eks. Hammerfest og plassere den på annen norsk

industri, nedlegge annen norsk industri, be norske bilister om å betale den, eller gjøre andre tiltak som da vil være meget upopulære, og som Fremskrittspartiet aldri våger å fremme.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [10:42:26]: Men spørsmålet var om global ...

Presidenten: Peter Skovholt Gitmark – til oppfølgings-spørsmål.

Peter Skovholt Gitmark (H) [10:42:39]: I disse friertider finner jeg det naturlig å si at det var nettopp Høyre, sammen med Kristelig Folkeparti og Venstre, som var drivkraften bak klimaforliket, som nå er den miljøpolitikken som dagens regjering og store deler av Stortinget bygger politikken på.

Overbygningen for spørsmålet er at 20 pst. av verdens befolkning lever i absolutt fattigdom. Klimaendringene kommer til å ramme nettopp dem hardest. For Høyres del er vår politikk krystallklar, selv om statsråden forsøker å framstille det som motsatt. Vi ønsker og kommer til, uavhengig av regjering og konstellasjoner, å bevilge betydelige midler både til bistand og til klima. Men der Høyre og dagens regjeringspartier fraviker, er i forhold til effektmåling og ikke minst kravene som stilles. La meg bruke et eksempel som jeg mener er helt sentralt. Vi er helt avhengige av at pengene til skogsatsingen når fram. Hvordan følger regjeringen opp akkurat det?

Statsråd Erik Solheim [10:43:42]: La meg si at jeg er helt enig med Høyre i at det viktigste er hvordan man bruker penger, ikke nøyaktig hvilket nivå man har. Jeg vil også anbefale Høyre å bruke den logikken når man klager på budsjettene på en del andre områder, hvor man får inntrykk av at bare det å gi penger til et formål, enten det er veibygging, forsvar eller hva det måtte være, i seg selv vil løse problemet. Det er alltid viktigst hvordan man bruker pengene. Men det å ha dette 1 pst.-målet, som Kristelig Folkeparti og også mitt parti, SV, med respekt å melde har vært en drivkraft for å få til, har vært en mektig brekkstang. For kombinasjonen av å bruke pengene riktig og å få dem opp, hadde vi uten 1 pst.-målet aldri klart å vinne gjennomslag for politisk. Det er litt av det samme med Kulturloftet, som mine to kolleger her har drevet fram. Uten Kulturloftet ville vi aldri ha klart år for år å drive fram mer penger fornuftig brukt til kultur. Poenget med 1 pst. er ingen magisk formel, men det er den politiske driven til å få opp norsk bistand. Da er jeg litt skremt av at Høyre, i hvert fall i det som foreligger til deres landsmøte nå, ikke ser ut til å ha noen klar formening om at man skal holde dette nivået.

Presidenten: Borghild Tenden – til oppfølgings-spørsmål.

Borghild Tenden (V) [10:44:48]: Venstre ber rett og slett regjeringen om å være litt klarere når det gjelder å definere hva som er klimabistand, og hva en putter i det nors-

ke bistandsbudsjettet. Det som er bra for klimaet, er nødvendigvis ikke det som er best for utvikling og fattigdom, som flere har vært inne på her.

Et eksempel er Tanzania. Der kunne det kanskje kjøpere blitt et demokrati, uten skogsatsingen, men med økt støtte til sivile og politiske rettigheter. Tanzania er selvsagt bare et eksempel.

Er statsråden enig med Venstre i at det kan være en målkonflikt mellom pengebruk på klima og pengebruk på tradisjonell bistand?

Statsråd Erik Solheim [10:45:36]: La meg først igjen advare mot litt forenklete bilder av situasjonen i en del afrikanske land. Nå startet vi med Uganda og Etiopia, og fortsetter nå med Tanzania. Tanzania er riktignok langt på vei en ettpartistat, men hadde nå for første gang sitt frie valg med reell konkurranse og er ett av Afrikas mest åpne samfunn på mange måter. Hvis ikke Tanzania, i tillegg til Uganda og Etiopia, passerer terskelen, er det ikke mange land i Afrika igjen som vi vil kunne karakterisere som så demokratiske at de tilfredsstillere våre standarder – kanskje Ghana, men det er tross alt ett av 56 land. Hvis vi ønsker at det afrikanske kontinentet skal komme opp, tror jeg vi må reflektere mer nyansert rundt demokrati i Afrika.

Når det gjelder spørsmålet om dette, er det de fattigste som rammes mest av miljødeleggelser, det er ikke de rikeste. Så det å bidra til å få orden på miljøet er virkelig genuin og reell fattigdomsbekjempelse. Det å hjelpe fattige mennesker i regnskogen til å ta vare på regnskogen må jo være akkurat like bra som å hjelpe fattige mennesker på en rismark eller fattige mennesker på en savanne til å ta vare på sitt naturmiljø.

Presidenten: Da går vi til neste hovedspørsmål.

Solveig Horne (FrP) [10:46:54]: Da vil jeg gjerne få skifte tema totalt, men til et tema som er veldig viktig for den oppvoksende generasjonen.

Som alle vet, er Norge et lite land, men vi er en stor idrettsnasjon. Vi har blitt bortskjemte med store stjerner som Petter Northug, Marit Bjørgen, håndballjentene, John Carew, Aksel Lund Svindal, Magnus Carlsen – for å nevne noen. Men det er veldig mange andre.

Men det er ikke resultater som kommer av seg selv. Det er heller ingen garanti for at dette vil vedvare dersom vi ikke nå tar vare på og legger til rette for breddeidretten. Talentene der ute må gis muligheten til å blomstre også i framtiden. Det lille landet Norge har mye å takke idretts-heltene og -heltinnene våre for. Den reklameverdi og profilering dette gir oss, er utrolig viktig både for vår egen selvfølelse og patriotisme og for internasjonal turisme og anseelse.

Det er en liten rus over Norge i dag – en hockeyrus. Norge har spilt i VM i ishockey, og mot alle odds – lille Davids kamp mot Goliat – klarte hockeyguttene å slå storebror og mange ganger verdensmester Sverige. Det er en idrettsprestasjon som rystet hele idrettsverdenen – og vi klarte i tillegg nesten å slå USA. Hockey er én av verdens største vinteridretter, og verdens sjette største idretts-

gren. Det sier noe om de prestasjonene som landslaget har oppnådd de seneste årene.

Så liker vi godt å sammenligne oss med Sverige. I dag har vi 41 ishaller og 3 kunstisbaner i Norge. Hvis vi sammenligner oss med Sverige, er de tallene dystre, for det sies at bare i Stockholm er det flere ishaller enn Norge har til sammen.

Så mitt spørsmål går til kulturministeren: Er statsråden enig med Fremskrittspartiet i at vi har for få ishaller i Norge, og vil hun i den idrettsmeldingen som forhåpentligvis snart kommer, legge til rette for og sikre at vi får flere ishaller?

Statsråd Anniken Huitfeldt [10:48:59]: Det er riktig som representanten Horne er inne på, at vi i Norge har færre ishaller enn bl.a. i vårt naboland Sverige. Dette kan være én av årsakene til at svenskene tradisjonelt sett har rekruttert bredere innenfor hockey enn det vi har gjort i Norge. Sett på den bakgrunn er de norske prestasjonene ekstra gode, med tanke på at det er færre barn og unge som rekrutteres inn i hockey.

Jeg er også enig i at dette er noe vi bør se spesielt på. Dette er haller som ofte krever ekstra ressurser, og derfor vil vi se på – i sammenheng med idretten – om dette er haller som bør prioriteres spesielt. Det som er viktig innenfor norsk idrettspolitikk, er at det er idretten som i stor grad har råderett over tippemidlene. Det er vel ikke noe annet land hvor man har delegert mer ansvar til idretten selv når det gjelder å prioritere idrettsanleggene. Imidlertid har vi noen nasjonale programmer som bl.a. handler om at vi satses spesielt på idrettsanlegg der det bor mange folk, og der det er en underdekning av anlegg. Vi har også sett på ishaller i denne sammenhengen. Så dette er et spørsmål som jeg vil gå nærmere inn på i idrettsmeldingen. Jeg er, som representanten Horne, absolutt opptatt av hockeyhallene i denne sammenhengen.

Solveig Horne (FrP) [10:50:20]: Det var jo et oppløftende svar. Så får vi se hva det bringer. Men det som er viktig, er at Norge legger til rette for breddeidretten. For vi vet at det foregår utrolig mye viktig i breddeidretten i Norge – deriblant i disse ishallene. Det er på høy tid at vi får et løft som sørger for rekruttering, idrettsglede og en utvikling i hele landet, ikke bare i de store byene.

Men i påvente av idrettsmeldingen mener i hvert fall Fremskrittspartiet at denne regjeringen kunne gjort mye mer for å legge til rette for breddeidretten. Det kunne vært sørget for en mye bedre momskompensasjon for frivillige lag og organisasjoner, og det kunne vært mye mer lagt til rette for offentlig og privat samarbeid om bygging av nye anlegg.

Så mitt andre spørsmål til statsråden – for hun har ikke sagt noe om når denne idrettsmeldingen kommer – er: Hvilke konkrete tiltak vil statsråden gjøre for å sikre den breddeidretten som vi er så avhengig av i landet?

Statsråd Anniken Huitfeldt [10:51:24]: Det beste vi kan gjøre for å sikre breddeidrett i Norge, er å gi mer penger til de lokale idrettslagene. Derfor har vi in-

nenfor Norsk Tipping innført en grasrotandel, som skal gi mer penger lokalt. I tillegg har vi innført en momskompensasjonsordning som gir mange, mange penger ut til idrettslag over hele Norge. Dette har blitt veldig godt mottatt, og vi skal i løpet av perioden opp på 1,2 mrd. kr til ulike idrettslag gjennom momskompensasjonsordningen. I tillegg endret vi tippene nøkkelen da vi satt i opposisjon, i samarbeid med Fremskrittspartiet, i perioden 2001–2005, og vi vil også ha en diskusjon om endring av tippene nøkkelen i denne idrettsmeldingen.

Det er helt åpenbart at det er store forventninger ute i Idretts-Norge. Arbeiderpartiet har fattet vedtak på vårt landsmøte som innebærer mer til idretten og samtidig opprettholder Kulturløftet. Dette vil vi diskutere med våre regjeringspartnere.

Presidenten: Det blir gitt anledning til to oppfølgings-spørsmål – først fra Ib Thomsen.

Ib Thomsen (FrP) [10:52:33]: Jeg har et dikt til statsråden:

«En blomstereng av talenter
Verker etter å slippe til
Knuppene på statsråden venter
Jeg håper virkelig hun vil
Fra breddens mange knopper
Vi får våre helter og idrettstopper»

La meg si det slik: Jeg er glad for de tilbakemeldingene statsråden ga til representanten Horne ved nærmest å love idrettshaller og nye muligheter til Idretts-Norge. Samtidig synes jeg man skal ta til seg den utfordringen lagidretten har, og som kommunene og idrettslagene har rundt omkring i landet.

Det svenske hockeylandslaget fikk en sjanse til. Nå har statsråden mulighet til, når hun skal legge fram den varslede idrettsmeldingen, å signalisere både finansiering og hvordan man skal løse utfordringer i kommunene, med ishaller og idrettsanlegg. Så noe mer utdypende rundt det hadde Idretts-Norge satt pris på.

Statsråd Anniken Huitfeldt [10:53:40]: Det Idretts-Norge først og fremst setter pris på, er at vi har en ansvarlig spillpolitikk som sammenlignet med andre land skaper langt færre spillavhengige. Det andre er at dette spillmonopolet gir et fantastisk finansieringsgrunnlag for idretten. Og det er jo dette spillmonopolet Fremskrittspartiet vil ta et oppgjør med. Derfor er det veldig mange fra idretten som frykter at Fremskrittspartiet kommer i maktposisjon, og at det kan føre til en svakere finansiering av idretten. Så jeg vil si at spillmonopolet er viktig for finansiering av norsk idrett.

Så mener jeg at det viktigste vi kan gjøre, er å se på endringer i tippene nøkkelen, som gir mer til idretten samtidig som vi satser på å opprettholde Kulturløftet.

Ib Thomsen (FrP) [10:54:25]: Det var synd jeg ikke kunne sjarmere med diktet, president!

Presidenten: Olemic Thommessen – til oppfølgings-spørsmål.

Olemic Thommessen (H) [10:54:36]: Jeg burde kanskje kvittere med en sang, men jeg skal spare dere for det!

Jeg har lyst til å peke på en stor utfordring som ledes ut fra dette spørsmålet, nemlig at vi har et stort etterslep på idrettsanlegg generelt. Det gjelder ikke bare ishockeyhaller, som er store og kostbare ting, men vi har dette problemet innenfor mange idretter. Vi har det også på kultursiden, med en stor utfordring på kulturbygg. Kort og godt: Det er mange, mange milliarder kroner som må investeres hvis vi skal greie å rydde opp i dette.

I dag er tippemidlene en viktig del, for ikke å si nøkkelen til utbyggingen. Tippemidlene er i dag innrettet slik at de ikke inspirerer til veldig mange samarbeidspartnere i anlegg.

Vi har eksempler rundt om i Norge i dag på at det er prosjektet anlegg med samarbeidspartnere, både offentlige og private. Vil statsråden kunne jobbe med å få frem et system der man belønner prosjekter som er finansiert av flere kilder?

Statsråd Anniken Huitfeldt [10:55:40]: I utgangspunktet er jeg skeptisk til en slik tanke. For da vil det være slik at de som har private sponsorer, vil snike i køen framfor de andre. Derfor vil jeg stå veldig sterkt på det som er fordelingsnøkkelen, nemlig at staten gjennom tippemidlene bidrar med en tredjedel. Så reiser idrettslagene en tredjedel – hvorvidt de gjør det gjennom sponsorer eller andre, får de avgjøre selv – og så skal kommunen bidra med en tredjedel. Jeg synes det er en god fordelingsnøkkel. Hvis ikke tror jeg tippemidlene vil bli delt ut til noen som allerede har mye penger fra før.

Så vil jeg også si at jeg er litt undrende til Olemic Thommessen som nå har en voldsom bekymring for idretten. Da vi fremmet vårt forslag på Arbeiderpartiets landsmøte, var Olemic Thommessen imot dette forslaget og mente at det kom til å ramme kulturen. Men det som er fantastisk med det vedtaket som vi fattet på vårt landsmøte, er at det både opprettholder høye ambisjoner i kulturpolitikken og legger til rette for et idrettsløft.

Presidenten: Da går vi videre til neste, og siste, hovedspørsmål, fra representanten Nikolai Astrup.

Nikolai Astrup (H) [10:56:55]: Mitt spørsmål går til statsråd Erik Solheim.

I Aftenposten 26. april kunne vi lese om den eneste vindmøllen på Hardangervidda, som står på Heinseter, som nå må rives etter 11 år. Effekten av møllen er at turisthytten har spart 10 000 liter diesel i året og veldig mye transport av diesel med beltebil gjennom sårbart terreng.

Drifterne på Heinseter ba om møte med miljøvernministeren eller statssekretæren 4. februar. Forespørselen er fortsatt til vurdering i departementet, tre måneder senere.

Miljøverndepartementet sa ja til forsøksdrift i ti år. Forsøket var vellykket. Nationen sier i dag at dette avslaget

«framstår som molbohistorier om miljøbyråkratiets utrettelige virke for å presse gjennom sitt spesielle syn på vern av norsk natur». Jeg ville ikke kalle det molbopolitikk, det ville være uparlamentarisk, men SV-politikk er fullt ut dekkende, sett fra mitt ståsted.

Spørsmålet til statsråden er jo hvorfor Miljøverndepartementet ikke vil forlenge tillatelsen til å drive miljøvennlig på Hardangervidda. Er det for å drive med denne typen byråkratisk flisespikkeri at Direktoratet for naturforvaltning har fått økt antallet ansatte med 55 pst. siden 2005?

Statsråd Erik Solheim [10:58:41]: Jeg er glad for at Nikolai Astrup tar opp dette spørsmålet, slik at jeg får anledning til å besvare det og komme med noen refleksjoner.

Jeg er enig i at det har tatt helt urimelig lang tid å besvare dette spørsmålet. Det skyldes feil i Miljøverndepartementet, og jeg vil overfor Heinseter, og også her, si at det ikke er slik vi skal arbeide. Jeg ble ikke selv oppmerksom på denne saken før for veldig kort tid siden, og skal ta tak i den og se om det finnes en løsning på den.

Media har jo gitt én framstilling av saken. Det er alltid hyggelig når Høyre bruker Nationen som sannhetsvitne; det er nye, positive allianser i norsk politikk! Men la det være. Det som framholdes av dem som da er kritiske til denne vindmøllen, er at den ikke på noen som helst måte har levd opp til forventningene. Den har altså bare, ifølge de opplysningene jeg har fått, levert en ørliten del av den strømmen som var, slik at man i realiteten har fått både vindmølle og nær den samme bruk av fossile brensler som før.

Men framfor å stå og spekulere over det skal jeg ta tak i det, og vi skal komme fram til en beslutning i løpet av nær framtid. Jeg skal selvfølgelig også med glede møte disse folkene som er opptatt av saken.

Presidenten: Presidenten oppfattet ikke at det var representantens ønske å få konkret saksbehandling her, men at det var mer det prinsipielle rundt spørsmålet som var viktig. Dermed kan det jo være behov for oppfølgings spørsmål likevel, og det får representanten Astrup anledning til.

Nikolai Astrup (H) [11:00:19]: Hvis det er gjort feil i Miljøverndepartementet, så burde man kanskje vurdere å ansette noen flere. Det er jo slik man løser de fleste problemer under statsråd Solheims ledelse, ser det ut til. Og det er ingen tvil om at miljøbyråkratiet har est ut under denne regjeringen, samtidig som vi ser stadig flere av denne typen avgjørelser, som fremstår som uforståelige for folk der ute.

Spørsmålet til statsråden kunne da være om han er enig i at denne typen byråkratisk flisespikkeri kan undergrave tilliten til naturvernpolitikken som føres av regjeringen.

Og for så å gå til den konkrete saken: Jeg synes det er spesielt at statsråden sier at 10 000 liter spart diesel i året ikke skulle utgjøre noen forskjell. Dette er helt klart en liten sak, men her bør statsråden – selv om han ikke skal saksbehandle dette i denne sal – også kunne gi et klart signal om at dette skal det ryddes opp i, og at denne møllen må få lov til å stå der den står.

Statsråd Erik Solheim [11:01:27]: Til saken: Jeg følger alltid det prinsippet at jeg først setter meg inn i saken for så å komme med en konklusjon, og det skal jeg gjøre i denne saken. Det skal gis et raskt svar på den, også eventuelt i brevts form til representantene, eller på en annen måte orientere Stortinget hvis det er ønskelig, i tillegg til media.

Så har det vært en bevisst politikk – her er det åpentbart at Høyre skiller seg fra de rød-grønne – å bygge ut miljøforvaltningen i Norge, fordi man trenger miljøforvaltningen som en sterk motkraft til veldig mange andre særinteressegrupper, sterke økonomiske maktsentre, men også, med all respekt, i forhold til andre departementer som er satt til å ivareta andre interesser. Det at Høyre kritiserer det, sier noe om den stadig økende avstanden det dessverre blir mellom Høyre og de partiene i denne salen som er genuint opptatt av miljøpolitikk, for en får ikke gjort grundig miljøforvaltning og bygd opp en kraftfull miljøforvaltning uten mennesker.

Så er det et problem i miljøforvaltningen som i all annen forvaltning å sørge for at det blir styring i stort, og ikke flisespikkeri i smått. I en rekke tilfeller har jeg forsøkt å gripe inn for å hindre det, og det er klare signaler jeg gir hver dag til alle: Vi skal ikke ha kontroll i det små, vi skal ha kontroll i det store.

Presidenten: Det blir gitt anledning til to oppfølgings spørsmål – først Siri A. Meling.

Siri A. Meling (H) [11:02:52]: Jeg er glad for at statsråden ønsker å fokusere på styring i stort og ikke styring i smått, for vi fra Høyres side er opptatt av at vi får til gode resultater i vår miljøpolitikk, og vi er redd for all den type praksis som er med og undergraver tilliten til miljømyndighetene. Det er klart at den type flisespikkeri som statsråden selv sier denne saken med vindmøllene på Hardangervidda er, etter Høyres mening er med på å undergrave tilliten til miljømyndighetene. Det at en har økt antallet ansatte betraktelig innenfor miljøvernministerens ansvarsområde, krever styring i forhold til resultater.

Vil statsråden påse at alle disse menneskene, bl.a. i Direktoratet for naturforvaltning, virkelig tar seg av de store spørsmålene, og ikke flisespikkeriet?

Statsråd Erik Solheim [11:03:52]: Svaret på det siste spørsmålet er at jeg gir et veldig klart politisk signal om det i alle møter, og her. Dette er ikke et særspørsmål for miljøforvaltningen. Det er et generelt styringsproblem, som også Høyre har hatt når de har sittet med regjeringsmakt, at vi politikere ønsker å styre de overordnede linjene. Så ønsker vi at de saksbehandlerne som møter kundene – menneskene der ute – skal kunne vise fleksibilitet i sin håndtering av dem.

Jeg må si at det Høyre egentlig kom med nå, jo er en grunnleggende kompliment til den rød-grønne regjeringen, og, ærlig talt, til meg. For det de sier, er at vi har fått gode budsjetter, med en stor vekst i antall mennesker som arbeider med disse spørsmålene. Og miljøforvaltning handler jo om mennesker. Det er to ting som er grunn-

leggende når miljøforvaltningen vinner fram: Det ene er kunnskapsbasert forvaltning, og det andre er regulering av markedene. Uten mennesker til å gjøre dette vinner man ikke fram. Det at man har klart å styrke disse etatene over tid, tar jeg som en kompliment.

Presidenten: Ketil Solvik-Olsen – til oppfølgings-spørsmål.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [11:05:09]: Nå anser ikke jeg det som et kvalitetstegn eller et suksesskriterium å telle hvor mange byråkrater en har. Det er mer snakk om hva en faktisk oppnår. I disse rovdrytider hadde det vært mer interessant å se om en kunne ha et bestandsmål for byråkratiet, istedenfor å prøve å ha flest mulig av dem.

Men det som er spørsmålet mitt, er vinklingen som statsråden hadde i sitt første svar, nemlig at en vurderer det slik at det ikke var spart tilstrekkelig diesel til at en ville opprettholde den vindmøllen. Det er jo en vurdering som etter mitt skjønn i så fall den som står bak vindmøllen, burde gjort, og ikke et byråkrati. For det er jo de som har bygd den, som også må ta kostnadene og se nytteverdien opp mot besparelser på diesel. I tillegg ser de besparelser med frakt av diesel inn, og eventuelt CO₂-utslipp – selv om det blir en svært liten del av dette spørsmålet.

Vil statsråden heller vektlegge at en er positiv til sånne tiltak, så lenge det er privat kapital som finansierer det?

Statsråd Erik Solheim [11:06:14]: Nå må vi jo ikke glemme utgangspunktet: Dette er en vindmølle midt inne i Hardangervidda nasjonalpark, i et område der vi i utgangspunktet ikke ønsker å legge til rette for mange nye tiltak av dette slaget. Men denne vindmøllen ble altså akseptert fordi nytteverdien av den var større enn skadevirkningene. Jeg går ut fra at ingen ønsker mange vindmøller inne i Norges nasjonalparker. Det ville i hvert fall være et helt nytt skritt. Så skal man akseptere den, må det være fordi gevinsten av denne er forsvarlig. Det er det spørsmålet jeg skal se på i aller nærmeste framtid.

Så må jeg igjen minne om at det å ha suksess på miljøområdet alltid er opp mot andre interesser i samfunnet. Fremskrittspartiet har aldri restriksjoner mot å pøse nye penger inn på andre samfunnsområder. Det er på miljøområdet det altså er veldig skadelig at man ansetter mennesker. Men det er mennesker og deres kunnskap – og regulering av markedene, som også krever mennesker – som bringer miljøspørsmålene framover.

Presidenten: Dermed er den muntlige spørretimen omme.

Sak nr. 2 [11:07:21]

Ordinær spørretime

Presidenten: Det blir noen endringer i den oppsatte spørsmålslisten, og presidenten viser i den sammenheng til

den oversikten som er omdelt på representantenes plasser i salen.

De foreslåtte endringene i dagens spørretime foreslås godkjent. – Det anses vedtatt.

Endringene var som følger:

Spørsmål 1, fra representanten Torbjørn Røe Isaksen til kunnskapsministeren, er trukket tilbake.

Spørsmål 2, fra representanten Elisabeth Aspaker til kunnskapsministeren, blir etter anmodning fra statsråden flyttet og besvart etter spørsmål 11, dvs. til slutt i spørretimen.

Spørsmål 7, fra representanten Per Roar Bredvold til landbruks- og matministeren, er overført til miljø- og utviklingsministeren som rette vedkommende.

Spørsmål 1

Fra representanten Torbjørn Røe Isaksen til kunnskapsministeren:

«Voksenopplæringens norskkurs skal ikke bare bidra til språkkunnskaper hos dem som deltar, men også hjelpe folk til å integrere seg i Norge. Det betyr blant annet at man får bli kjent med norsk kultur og væremåte. Deltakerne i voksenopplæringen får i dag ikke karakterer i orden og oppførsel. Fravær føres heller ikke på tilstrekkelig god måte.

Vil statsråden vurdere å lage nasjonale retningslinjer for føring av fravær, og innføre karakterer for orden og oppførsel i voksenopplæringen?»

Presidenten: Dette spørsmålet er trukket tilbake.

Det første spørsmålet som skal besvares, blir da spørsmål 3.

Spørsmål 3

Øyvind Håbrekke (KrF) [11:07:51]: Spørsmålet går til utenriksministeren.

«Det vises til skriftlig spørsmål nr. 246 for 2010–2011 om norsk støtte til opprettelse av en kommisjon som skal undersøke mulige krigsforbrytelser i Burma. Det er nå kjent at Danmark og Latvia er blant de landene som vil støtte en slik granskingskommisjon. Det er også kjent at Aung San Suu Kyi og hennes parti støtter initiativet.

Er regjeringen åpen for å støtte en slik kommisjon og således bidra til den nødvendige brede internasjonale støtten?»

Marit Nybakk hadde her overtatt presidentplassen.

Utenriksminister Jonas Gahr Støre [11:08:29]: Forslaget om å vurdere en kommisjon som skal undersøke mulige krigsforbrytelser i Burma, ble fremmet i en rapport av FNs spesialrapportør for menneskerettighetssituasjonen i Burma, Tomás Quintana.

For å kunne ha legitimitet og gjennomslagskraft må en slik granskningskommisjon bygge sitt arbeid på bred tilsutning. Trolig vil et vedtak i FNs sikkerhetsråd være nødvendig, ikke minst siden burmesiske myndigheter selv ikke vil legge til rette for en granskningskommisjon. Dette var også et perspektiv jeg delte med representanten i svaret på det skriftlige spørsmålet.

Reaksjonene på Quintanas forslag viser at det ikke er tilstrekkelig støtte til å kunne oppnå dette. Dette er en beklagelig realitet, og jeg kan forsikre om at Norge ville ha gitt sin støtte til et forslag som kunne samle internasjonale aktører.

FNs generalforsamling vedtok i desember en resolusjon som understreker myndighetenes ansvar for å etterforske og straffeforfølge alvorlige lovbrudd. Det ble ikke henvist til spesialrapportørens oppfordring. Dette illustrerer den utfordringen det er å få det internasjonale samfunn til å enes om de rette virkemidler for bedring av menneskerettighetssituasjonen i Burma.

Et vel så viktig spørsmål blir dermed om det finnes andre muligheter for å ta opp de alvorlige utfordringene som Quintana peker på gjennom sitt forslag. Blant annet gis burmesiske militære utstrakt grad av immunitet for overgrep i konfliktområdene, og svært mye gjenstår i burmesiske myndigheters oppfølging av menneskerettighetsforpliktelsene. Norge vil fortsette å ta opp dette, både i samtaler med burmesiske myndigheter og i relevante menneskerettighetsfora. Vi vil også ha nær dialog med de demokratiske krefter inne i Burma om hvordan menneskerettighetsutfordringene best kan følges opp.

Jeg tror at vi nå bør anstrenge oss for å komme i dialog med den nye regjeringen i Burma. Dette er et syn flere andre land deler. EU har nylig vedtatt å forlenge sitt sanksjonsregime, men fjerner visumforbudet for de av regjeringsmedlemmene som er uten tilknytning til det militære. Dette inkluderer landets utenriksminister. Samtidig oppheves forbudet mot høynivåbesøk fra EU til Burma. Dette er konstruktive, kontaktskapende tiltak, og Norge har sluttet seg til den justerte felleposisjonen. Endringene kan føre til økt kontakt mellom Burma og europeiske land, noe vi håper kan få positive ringvirkninger.

Til tross for at valget i november i fjor ikke var fritt eller rettferdig, har Burma ved å gå over til et mer sivilt styre gjennomgått de største politiske forandringene landet har sett på 20 år. Vi skal ikke være naive eller ha store forhåpninger til politiske endringer i Burma, men jeg tror det nå er riktig å arbeide for at det internasjonale samfunnet får større innpass, bl.a. ved å styrke FNs engasjement inne i landet. Dette krever et aktivt arbeid overfor burmesiske myndigheter og en mest mulig samlet internasjonal tilnærming. De nevnte endringene i EUs felleposisjon er et uttrykk for at flere land ser dette behovet.

Øyvind Håbrekke (KrF) [11:11:45]: Jeg takker for svaret, og jeg vil si at jeg er enig med utenriksministeren i at en dialog med regimet i Burma skal være en viktig del av Norges og det internasjonale samfunnets tilnærming til Burma. Spørsmålet er jo: På hvilket grunn-

lag skal den dialogen føres? Utenriksministeren skrev senest i januar at den norske regjeringen er dypt bekymret over menneskerettighetssituasjonen i Burma. Den nevnte rapporten fra Quintana dokumenterer også det ganske tydelig.

Så spørsmålet mitt til utenriksministeren. Når han viser til manglende internasjonal støtte for en kommisjon, er jo det nettopp fordi bl.a. Norge ikke har gått på banen og aktivt støttet en slik kommisjon. Biter man ikke da seg selv i halen med den type argumentasjon?

Utenriksminister Jonas Gahr Støre [11:12:48]: Det er slik at hvis Norge skal bruke krefter på å engasjere seg for et forslag som vi isolert sett synes kunne være positivt, må vi se på hva som er landskapet, og mulighetene for å få gjennomslag for det. Det er ikke slik at Norge engasjerer all sin begrensede energi – for vi er et lite land – på alle de områdene hvor vi ideelt sett mener noe. Vi må velge ut de områdene hvor vi tror vi kan få gjennomslag. Dette er altså et felt hvor vi tror det er liten sjans for å få gjennomslag, og da vil vi bruke kreftene våre med hensyn til de målene jeg tror representanten og jeg deler i forhold til Burma, på en annen måte.

Når det gjelder hvilket grunnlag man skal ha dialog på, mener jeg at det internasjonale samfunnet har trukket opp de rammene ganske godt. Det handler om respekt for universelle menneskerettigheter, respekt for opposisjonens rolle, krav om at det avholdes rettferdige valg osv.

Jeg vil ikke på noen måte si at Burma er kommet vesentlige skritt i retning av det, men det er nå en bevegelse og en åpning. Så uten å slakke på kravene bør vi bruke de åpningene vi har, til å få fram våre syn. Det er EUs holdning. Vi støtter den. Også Norge vil bruke den anledningen.

Øyvind Håbrekke (KrF) [11:13:55]: Vi deler åpenbart de grunnleggende mål og ønsker for utviklingen i Burma når det gjelder demokrati og menneskerettigheter. Jeg er også klar over Norges begrensede ressurser, men vi snakker altså om et av de mest brutale regimene vi har å forholde oss til i verden, med grove brudd på menneskerettighetene, og der vi til tross for et valg og overgang til sivilt styre ikke har signaler om at menneskerettighetssituasjonen har bedret seg.

Når man da ønsker å åpne opp i enda større grad for dialog, blir det jo desto viktigere å være tydelig på at det er menneskerettigheter som er plattformen for dialogen, og som er målet. Det er der en granskningskommisjon ville kunne være et viktig virkemiddel.

Hva er det da de 15 vestlige landene som så langt har støttet den granskningskommisjonen, har misforstått? Det er senest Danmark og Latvia som har sluttet seg til kravet siden sist utenriksministeren svarte på spørsmålet.

Utenriksminister Jonas Gahr Støre [11:15:06]: Jeg vil ikke på noen måte anklage de landene for å ha misforstått noe. Som sagt har Norge forståelse og respekt for det forslaget som spesialrepresentanten fremmet. Men vi anser det altså slik, når vi leser terrenget, at det ikke hol-

der at 15 vestlige land stiller seg bak det, og heller ikke et sekstende. Det handler om hvilke reaksjoner dette får i brede grupper utenfor den vestlige kretsen.

Vi har sett i lang tid at det har vært ganske stor enighet om sanksjoner og tiltak fra vestlige land, fra Europa. Samtidig har vi måttet konstatere at virkningen av disse sanksjonene er svært begrenset i Burma, fordi de har en lang rekke andre land de kan handle og samarbeide med. Derfor tror vi at det er en vel så viktig strategi å bruke krefte i FNs generalforsamling inn mot andre grupper for å kunne få et reelt press på det regimet. Så om det blir 16 eller 17 land som skulle støtte dette kravet, som vi isolert sett mener er et rimelig forslag, tror vi ikke det kommer til å bringe oss noe nærmere. Vi må nå jobbe i de ulike kontaktgruppene der, støtte FN og ha kontakter mot Burmas naboer og andre regionale grupperinger for å kunne opprettholde trykket på regimet i Burma.

Spørsmål 4

Peter Skovholt Gitmark (H) [11:16:26]: Jeg har følgende spørsmål til utenriksministeren:

«Det siste året har det pågått forhandlinger i FN om en ny tilleggsprotokoll til Barnekonvensjonen som i visse tilfeller vil gi adgang til å klage brudd på konvensjonen inn til FNs komité for barnets rettigheter. Norge har uttrykt skepsis til denne historiske styrkingen av barns rettigheter. Forslaget vil i juni legges fram for FNs menneskerettighetsråd, der Norge er medlem.

Vil Norge støtte forslaget til klagemekanisme i FNs menneskerettighetsråd, og hvilken betydning vil en slik støtte ha for norsk ratifisering?»

Utenriksminister Jonas Gahr Støre [11:17:02]: Arbeidet for å styrke menneskerettighetene står helt sentralt for regjeringen og har bred støtte i Stortinget. Fremme av barns rettigheter er høyt prioritert både nasjonalt og internasjonalt. Regjeringens engasjement gir viktige bidrag til å øke barns rettsvern internasjonalt. Barns stilling er en viktig komponent i mye av det arbeidet vi gjør i utenriks- og utviklingspolitikken.

Norge er blant få land i verden som har inkorporert Barnekonvensjonen i nasjonal lovgivning. FNs barnekonvensjon har dermed en sterk stilling i norsk rett, og er gitt forrang i tilfelle motstrid med norsk lov. Det betyr at realiteten i Barnekonvensjonen for norske borgere er at den er gitt en sterkere stilling, og gir sterkere rettigheter enn i knapt noe annet land.

Forhandlingene som i det siste har pågått i FNs menneskerettighetsråd om en ny tilleggsprotokoll til Barnekonvensjonen, ble sluttført 16. februar i år. Det er riktig at Norge under disse forhandlingene om individklageordningen inntok en skeptisk holdning. Fra norsk side har vi lagt til grunn at flere av bestemmelsene i disse konvensjonene er vide og formålspregede, og kan gjennomføres på ulike måter og med ulike virkemidler, som det er grunn til å reise prinsipielle spørsmål i forhold til. En norsk tilslutning til klageordningen vil kunne legge føringer på Nor-

ges gjennomføring av Barnekonvensjonen, som også kan berøre lov- og budsjettvedtak fattet av norske folkevalgte. Det har samtidig under forhandlingene vært viktig for oss ikke å motarbeide eventuell enighet blant FNs medlemsland om utformingen av en slik tilleggsprotokoll. Vi mener likevel det er grunnlag for å stille kritiske spørsmål med hensyn til å forplikte Norge til en slik ordning.

Regjeringen vil i løpet av de nærmeste ukene ta stilling til Norges posisjon i forbindelse med det vedtak av klageordningen som er ventet å finne sted i FNs menneskerettighetsråd i juni. Vi er ikke ferdig med den vurderingen, så jeg kan ikke gi et klart svar på det i dag, men vi følger det arbeidet fortløpende.

Spørsmålet om en norsk ratifisering av individklageordningen til Barnekonvensjonen vil så bli gjenstand for en separat prosess. Dette kan først finne sted etter et eventuelt endelig vedtak om etablering av tilleggsprotokollen som vil finne sted i FNs generalforsamling til høsten.

Peter Skovholt Gitmark (H) [11:19:14]: Jeg takker for svaret. Jeg har forståelse for at det ennå gjenstår vurderinger om dette. Utenriksministeren og jeg deler fullt og helt synet på barns rettigheter og viktigheten av nettopp det. Så jeg tror jeg avstår fra flere oppfølgingsspørsmål, og kommer heller tilbake ved en senere anledning når regjeringen er nærmere en konklusjon.

Utenriksminister Jonas Gahr Støre [11:19:39]: Det ser jeg fram til.

Vi er også åpne for å diskutere dette. Dette er viktige, prinsipielle spørsmål. Noen av dem er vanskelige. La meg bare dvele ved at fra norsk side er vi veldig opptatt av å være i front for å sikre barns rettigheter i lovverket og i praktisk politikk. Noen har tolket de spørsmålene vi har stilt til disse individklageordningene som at Norge skulle trekke i tvil sine forpliktelser. Det kan jeg sterkt bekrefte ikke er tilfellet. Vi har som sagt inkorporert Barnekonvensjonen og mange av de universelle menneskerettighetene i norsk lov, som gir norske borgere rettigheter og en sikkerhet for dem som svært få andre land har.

Men vi mener også at Norge, med sin troverdighet i dette, bør kunne stille en del kritiske spørsmål til hvordan nye ordninger vil virke, både i prinsippet og i praksis. Det er det vi har gjort, men vi kommer til å ta en individuell vurdering av dette når det kommer opp til vedtak. Jeg ser fram til både å svare på spørsmål og å diskutere med representanten Skovholt Gitmark og andre når det nærmer seg.

Spørsmål 5

Ine M. Eriksen Søreide (H) [11:20:51]: «15. april bestemte forsvarssjefen etter anbefaling fra hovedverneombudet i Forsvaret at all bruk av såkalt miljøammunisjon skulle stoppes umiddelbart. Det har i flere år vært kjent at bruken av denne ammunisjonsstypen gir til dels store helseplager for soldatene, og ammunisjonen har dårligere egenskaper enn ordinær blyholdig ammu-

nisjon. Likevel har bruken av blyfri ammunisjon fortsatt.

Tar statsråden nå det politiske ansvaret for at denne skandalen har fått utvikle seg langt ut over det som var nødvendig?»

Statsråd Grete Faremo [11:21:22]: Forsvaret tok blyfri ammunisjon i bruk i 2004. I løpet av høsten 2008 innførte Forsvaret den nye automatriflen HK416. Det var først etter at personell i stort omfang tok denne riflen i bruk med blyfri ammunisjon, at det ble rapportert om helseplager. Etter at Forsvaret i mars 2009 iverksatte tiltak og innførte restriksjoner ved bruk av ammunisjonen, ble det fortsatt rapportert om helseplager, dog i redusert omfang.

14. april i år ble den blyfrie ammunisjonen midlertidig sperret for bruk. Årsaken til dette var en rapport om en nylig episode, der en rekke personer opplevde helseplager. Forsvaret vil oversende saken til Arbeidstilsynet for vurdering.

Den blyfrie ammunisjonen har ikke dårligere egenskaper enn den blyholdige. Den tilfredsstillende krav som er satt til presisjon og rekkevidde. De samme kravene gjelder også for blyholdig ammunisjon. Blyholdig ammunisjon har imidlertid klare miljø- og helsemessige ulemper. Forsvarets forskningsinstitutt anbefaler på denne bakgrunn fortsatt bruk av blyfri ammunisjon, med de restriksjoner som tidligere er nevnt. Derfor er en testserie med ny blyfri ammunisjon med lavere utslipp av gasser i bruk for operasjonsspesifikk trening og videre uttesting.

Forsvaret har likevel i beredskapsøyemed anskaffet en begrenset mengde blyholdig ammunisjon. På grunn av den midlertidige sperringen av bruk av blyfri ammunisjon, kan forsvarssjefen – hvis operative hensyn skulle nødvendiggjøre dette – tillate bruk av blyholdig ammunisjon. Vi er enige om at dette i så fall vil være en midlertidig og kortsiktig løsning. En varig og god løsning vil vi først ha når en type blyfri ammunisjon som tilfredsstillende krav til helse, miljø og sikkerhet, er utviklet.

Jeg tar rapportene om helseplager meget alvorlig, og jeg har forsikret meg om at disse følges opp. Forsvaret har, siden problemene oppsto, iverksatt både kortsiktige og langsiktige tiltak. Forsvarssjefen har holdt meg løpende orientert. Situasjonen er krevende, men jeg har tillit til at det vil bli funnet en varig og god løsning.

Ine M. Eriksen Søreide (H) [11:23:44]: Hovedverneombudet for Hæren, Thomas S. Hansen, sa at soldatene er lei av å bli brukt som prøvekaniner. Dette er et problem som har vært kjent i mange år. Helseplagene soldatene har fått, har vært omfattende, og det har altså ført til en del restriksjoner som gjør at det skytes enda mindre i Hæren enn det man i utgangspunktet gjør, og i utgangspunktet skyter man for lite. Det har ført til at man skyter under helt andre forutsetninger og forhold enn det man gjør i felt, og det betyr at treningen totalt sett blir dårligere. Så når FFI anbefaler bruk av den blyfrie ammunisjonen med de restriksjonene som er, betyr altså det at statsråden aksepterer at man får en dårligere trening for

soldatene, og at man skyter mindre enn det man i realiteten skal.

Kan statsråden garantere at det ikke vil bli innført en ny type såkalt miljøammunisjon før man er helt sikker på at soldatene ikke får helseplager, og at ammunisjonen har de samme egenskapene som trengs for å drive god og presis skyting?

Statsråd Grete Faremo [11:24:52]: Det jeg kan forsikre om, er at det jobbes systematisk med sikte på å få på plass en blyfri ammunisjon som ikke gir helseplager. Det er også iverksatt en rekke tiltak siden helseplager ble avklart. Selv om det innledningsvis ble rapportert noe usystematisk, har man siden rapporten forelå fra FFI i mai 2009, iverksatt en rekke tiltak. Jeg ser det ikke som et fullgodt alternativ å gå tilbake til blyammunisjon. Det har vi diskutert i denne sal tidligere. Og store allierte land jobber med dette med sikte på å gå over til blyfri ammunisjon.

Ine M. Eriksen Søreide (H) [11:25:54]: Jeg har jo stilt en rekke spørsmål om dette i Stortinget over lang tid, og det har ikke ført til at det har skjedd noen endring eller noen forbedring.

9. mars i år sa statsråden at «blyholdig ammunisjon er verken helsemessig eller miljømessig å foretrekke, og det er ikke aktuelt å erstatte dagens ammunisjon». Det betyr altså at det bare én måned etter ble stoppet fordi hovedverneombudet i Hæren og hovedverneombudet i Forsvaret, sammen med forsvarssjefen, satte foten ned. Men det betyr også at jeg tolker statsråden dit hen nå at det er uaktuelt å fortsette med vanlig blyholdig ammunisjon, og det må jo bety at dersom man ikke finner en tilfredsstillende type såkalt miljøammunisjon, kommer man likevel til å gå over til miljøammunisjon i stedet for å fortsette med blyholdig ammunisjon?

Statsråd Grete Faremo [11:26:43]: Blyholdig ammunisjon har miljømessige konsekvenser med tanke på forurensning i naturen, i tillegg til helserisikoen. Forsvaret har lagt ned et betydelig arbeid i det å rense flere skytefelt for miljøgifter. Når det gjelder helserisikoen, så er dette en helserisiko hvor det under skyting avgis bly som opptas av skytteren. Derfor legges det ned et betydelig arbeid i det å få fram blyfri ammunisjon med mindre utslipp av helseskadelige stoffer enn dagens blyfrie ammunisjon har, og som samtidig er mer miljøvennlig enn blyholdig ammunisjon.

Forsvaret har i dag en viss beholdning av blyholdig ammunisjon i beredskap, som kan anvendes om operative krav tilsier det. Men den langsiktige, gode løsningen må være blyfri ammunisjon, uten helseplager, og som også oppfyller de operative krav, slik dagens blyfrie ammunisjon gjør.

Presidenten: Siden statsråd Tora Aasland nettopp kom inn i salen, kan vi gå videre til spørsmål nr. 6, som er fra representanten Svein Harberg til forsknings- og høyere utdanningsministeren.

Spørsmål 6

Svein Harberg (H) [11:28:06]: Jeg vil da stille følgende spørsmål til forsknings- og høyere utdanningsministeren:

«Samordna opptak viser positiv økning i rekruttering til lærerutdanningene. Antallet studenter har steget betydelig de siste årene. Det er kjent ved de fleste studier at frafall og omvalg i stor grad skjer i løpet av de første studieårene. Jeg regner med at statsråden følger nøye med på gjennomføringsgraden og karakternivå hos lærerstudentene. Det er nå viktig å sikre at økt inntak av studenter også resulterer i tilsvarende økning i ferdigutdannede lærere.

Ser statsråden tendenser som bekrefter at det blir slik?»

Statsråd Tora Aasland [11:28:47]: Det er svært gledelig at søkningen til lærerutdanningen har økt for hvert år de siste årene, samlet med over 50 pst. siden 2008. Den økte søkningen har medført at opptaket til lærerutdanningen i 2010 var vel 30 pst. høyere enn i 2008, så det er en meget gledelig utvikling når vi ønsker å ha flere som lærere. Om denne økningen vil gi en tilsvarende vekst i kandidattall er det for tidlig å si noe sikkert om. – Unnskyld, president, jeg må ta meg litt vann på grunn av stemmen. – Selv om flere starter på lærerstudier, er det foreløpig ingen tegn til at frafall og omvalg er større enn tidligere. I Database for statistikk om høyere utdanning viser tvært om statistikk over gjennomføring i henhold til avtalt utdanningsplan en gjennomgående positiv utvikling for alle lærerutdanningene de siste fem årene. Denne statistikken viser hvor mange som gjennomfører på den tiden de faktisk har tenkt å bruke.

Jeg kan bekrefte at gjennomføringsgraden og resultatene til kandidatene er av største interesse og blir fulgt nøye. Innenfor de nye grunnskolelærerutdanningene er dette forhold som Følgegruppen for lærerutdanningsreformen vil undersøke og analysere. Følgegruppen, som er oppnevnt for en femårsperiode, vil avgi årlige rapporter til Kunnskapsdepartementet. Vi har også meget god kontakt med denne følgegruppen.

Gjennomføringsgraden i studiene er noe departementet også følger opp svært nøye i de årlige etatsstyringsmøtene med våre universiteter og høyskoler. Der tallene tyder på dårlig gjennomføring, blir institusjonene bedt om å rapportere påfølgende år om hva de gjør for å bedre situasjonen, og dette blir i sin tur fulgt opp i neste møte.

Det er også satt i gang et utviklingsprosjekt, det såkalte studentflytprosjektet, som tar sikte på å framskaffe bedre kunnskap om studentenes utdanningsløp, herunder data om skifte mellom studiesteder.

Framskrivinger tilsier at norsk skole vil ha behov for et økt antall lærere. Jeg kan derfor forsikre representanten Harberg om at vi har et felles ønske om å sikre kvalitet og gjennomstrømming i lærerutdanningen.

Svein Harberg [11:31:15] (H): Medfølelse med statsråden, som kom litt fort inn i salen og fikk det i halsen, men svaret var i hvert fall tydelig og greit likevel. Det jeg ønsker med dette spørsmålet, er å ha trykk på oppfølging

av den nye lærerutdanningen. Ut fra det jeg har undersøkt fram til nå, kan det se ut som om frafallet det første året, som vel ligger på ca. 10 pst., ikke er veldig mye mindre enn det vi hadde på den gamle allmennlærerutdanningen. Der er det faktisk mange av årene endt opp med rundt 30 pst. frafall. Det er vi nok enige om begge to er altfor stort.

Det som er spennende å se, er at det ene stedet der det er markant avvik fra den frafallsprosenten, er Tromsø – der de har et litt annet løp, der de har en masterutdanning, og der frafallet faktisk bare er halvparten av det vi ser på de andre stedene. Vil statsråden gjøre noe spesielt i forhold til det?

Statsråd Tora Aasland [11:32:22]: Jeg takker for om tanken. Det er ikke saken jeg setter i halsen. Saken er meget god. Det var mer hastigheten i min inntreden i salen.

Men tilbake til spørsmålet fra Harberg. Det er klart at vi dette året ser en veldig spennende økning i det antall studenter som søker seg nettopp til den femårige masterutdanningen. Da Stortinget vedtok lærerutdanningen, bestemte man jo at et visst antall plasser skulle settes av til den. Vi følger den utviklingen også veldig nøye. Likevel er det slik at den grunnskolelærerutdanningen som vi lanserte i fjor, i utgangspunktet er fireårig. Det er også en bestemmelse som Stortinget har gjort. Det som er nytt i forhold til tidligere, er at vi har denne følgegruppen. Vi får derfor et mye bedre grunnlag for å følge opp ved de institusjonene hvor det eventuelt skulle vise seg å være frafall som ikke er ønsket. Det er en langt bedre situasjon også for meg og for departementet enn vi har vært i tidligere.

Svein Harberg (H) [11:33:25]: Det er riktig at det nå er satt i gang en fireårig utdanning, men dersom statsråden og hennes parti endrer litt retning, er det i hvert fall flertall i Stortinget for å ha en femårig mastergradsutdanning.

Jeg har lagt merke til følgegruppen, som har uttalt at det er viktig at vi nå setter i gang et arbeid for å avklare alternativer. Det kan være et valgfritt femte år, altså mastergrad, eller det kan være obligatorisk.

Jeg skjønner at det er vanskelig så tidlig i den nye lærerutdanningen å trekke konklusjoner, både om gjennomføring og andre ting, men når vil statsråden sette i gang arbeidet for å se på alternativene, se på hvordan en eventuelt kan ha en femårig utdanning? Hvilke grep vil hun gjøre for å være i forkant hvis en ser at dette er den gode løsningen?

Statsråd Tora Aasland [11:34:18]: Jeg forholder meg selvsagt til det Stortinget har bestemt, og Stortinget har meget bevisst åpnet opp for at vi skal ha et visst antall studenter også på den femårige utdanningen. Men det er veldig viktig å huske at den nye grunnskolelærerutdanningen har gitt nytt innhold til de fire årene som den faktisk varer. Vi har forandret ganske mye, både når det gjelder praksis, når det gjelder pedagogikkfaget, og når det gjelder det å ha to løp.

Mitt råd vil være – også fordi vi trenger flere lærere ganske raskt – at vi ikke forlenger nå, men at vi ser hvordan de fire årene forløper med den utdanningen vi nå har satt i gang i forbedret utgave.

Selvfølgelig vil vi hele tiden ha både de faglige og politiske vurderingene av om dette er noe som skal stå lenge framover. Men i denne omgang er det det vi har bestemt – det Stortinget har bestemt – og det er det jeg følger opp. Jeg har stor tro på at vi får mange gode nye lærere med den fireårige lærerutdanningen.

Presidenten: Presidenten vil bemerke at det kan hende at det kan være en fordel å komme inn i salen i hvert fall ett minutt før man skal på talerstolen. Kan hende det går bedre da.

Spørsmål 7

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Per Roar Bredvold til landbruks- og matministeren, er overført til miljø- og utviklingsministeren som rette vedkommende.

Per Roar Bredvold (FrP) [11:35:48]: Jeg ønsker å stille følgende spørsmål til miljø- og utviklingsministeren: «Snart slippes mange sau ut på beite, som f.eks. i Stange kommune i Hedmark. Der befinner det seg nå en radiomerket ulv. Dette beiteområdet ligger i grønn sone.

For å unngå de dyretragedier vi tidligere hadde i Ringsaker kommune i forbindelse med Galven-tispa, hva vil statsråden bidra med for at næringen skal gå en trygg beitesesong i møte?»

Statsråd Erik Solheim [11:36:24]: Bare for ordens skyld: Spørsmålet var stilt til landbruksministeren, men siden det er mitt formelle ansvarsområde, er det jeg som svarer. Det er et viktig spørsmål. Husker jeg ikke feil, var også sauene i Stange betydelig berørt av Galven-tispa, så det er ikke bare i Ringsaker, men også i Stange dette er et viktig spørsmål.

Vi har fått veldig mye ny innsikt i ulvenes bevegelse i den senere tid, som følge av all den forskningen som er gjort på dette, og ikke minst merkingen. Mange av de forestillingene som det tidligere har vært naturlig å ha, har vist seg ikke å være riktige. Hvis man f.eks. ser en ulv like utenfor et ulverevir, er det naturlig å tro at det er en av de ulvene som kommer fra det reviret, mens det kan være en ulv ikke fra Rendals-reviret, men fra Stockholm, som har begitt seg inn i utkanten av reviret. Vi vet veldig mye mer, og det er derfor også mye lettere å sette i verk fornuftige tiltak.

Den ulven som Bredvold viser til, en finsk-ugrisk innvandret ulvetispe – den er merket, så vi vet alt om den – ble flyttet fra tamreinområder i Jämtland og sørover til Örebro den 21. mars i år av den svenske miljøforvaltningen. Dette skyldes det høye innavlsnivået i – la oss kalle det – den norsk-svenske ulvestammen. Her er det flere interessante ting å merke seg. Den er altså ikke plassert i den ytterste utkant, men i nærheten av Örebro, som er en av Sveriges største byer, og rett i kjerneområdet for ulv, men også i kjerneområdet for befolkningen i Sverige. Svenskene har gjort dette fordi de mener at denne genetisk viktige ulven er viktig for fornyelse av ulvestammen. Man har kunnet

følge dens bevegelser gjennom Sverige, gjennom store områder i Sørøst-Norge, den har beveget seg mye gjennom representant Bredvolds eget fylke, Hedmark. Den har også vært så nær Oslo som på Lillestrøm. Ulv er jo som kjent ikke et dyr som oppsøker mennesker, men som tvert i mot skyr mennesker, så det er ikke lett å se den. Men den beveger seg altså over kolossale områder, formodentlig på jakt etter en livspartner. Ulven befinner seg i dette øyeblikk, når vi står her, 17 km inn i Sverige, i nærheten av nordvest for Idre. Den er altså ikke i beiteområdet i grønn sone i Hedmark. Jeg er ikke tvil om at det var riktig på det tidspunktet representanten stilte spørsmålet, men det bare viser hvor raskt ulven beveger seg, og i mellomtiden har den gjort svære bevegelser i Sør-Norge, og nå er den altså langt inn i Sverige.

Poenget med denne levnetsbeskrivelsen er at det er veldig uforutsigbart hvor og når denne ulven vil forsøke eventuelt å etablere seg. Og ettersom det er en radiomerket genetisk viktig ulv, så følges bevegelsene kontinuerlig etter hvert som den leverer nye posisjoner. Det er en løpende kontakt mellom norske og svenske myndigheter om saken, og situasjonen vurderes fortløpende med tanke på behov for iverksettelse av tiltak.

Jeg vil bare til slutt si, for å berolige Bredvold, at skulle denne ulven komme til Norge og gjøre skade på samme måte som Galven-tispa gjorde, vil vi selvfølgelig sette i gang tiltak på et tidlig tidspunkt for å forsøke å hindre det.

Per Roar Bredvold (FrP) [11:39:26]: Jeg takker for et omfattende og – jeg vil si – et positivt svar. Jeg takker nok en gang for det.

Det vi har lært gjennom flere år, er, som statsråden sier, at vi på grunn av det kan treffe fornuftige tiltak. Da jeg stilte spørsmålet, var ulven der den var da, og nå er den helt annet sted. En ulv kan jo bevege seg kanskje 20 mil på et godt døgn når den er i god form. At den er ute nå, tilsier ikke at den kan komme tilbake, eller at andre rovdyr kommer tilbake. Det er derfor jeg etterspør dette – at man tar fornuftige tiltak slik at næringen ikke blir så hardt rammet som den ble i fjor, med Galven-tispa og andre rovdyr.

Oppfølgingsspørsmålet mitt vil da konkret være: Hvilke fornuftige tiltak ser statsråden for seg hvis man får samme situasjon som vi hadde med Galven-tispa i fjor?

Statsråd Erik Solheim [11:40:26]: Det var kanskje året før det var de største skadene med Galven-tispa. Men la nå det ligge, det er mulig jeg husker feil der.

Vi vil ha tett kontakt med den svenske forvaltningen for å kunne følge ulven og vurdere tiltak. Vi vil ha tett kontakt med fylkesmennene, i dette tilfellet spesielt fylkesmannen i Hedmark, som er viktigst hvis vi snakker om Stange–Ringsaker-området, og vi vil vurdere det straks hvis det eventuelt skulle vise seg å være skade.

I praksis er det jo to mulige tiltak: Det ene er å fange ulven og flytte den, og det andre er å jakte på ulven og fjerne den. Begge disse tiltakene vil selvsagt bli vurdert hvis ulven skulle gjøre betydelig skade.

Men la meg legge til at på fredag reiser jeg til Øyer i Gudbrandsdalen for å snakke med sauebønder der i for-

kant av beitesesongen. Selvfølgelig er ikke situasjonen lik to steder. Den er ikke nødvendigvis den samme i Øyer som i Stange og Ringsaker, men det er ikke langt fra Stange og Ringsaker, så det vil altså være en del av forberedelsene til å ha en dialog med næringen om hva som er riktig å gjøre.

Per Roar Bredvold (FrP) [11:41:30]: Jeg takker nok en gang for svaret.

Jeg hadde et spørsmål i spørretimen for noen uker tilbake om beitenekt, altså varsel om beitenekt for 2012. Det er en del bufeholdere som har fått varsel om at hvis ikke rovdyrtapeene går ned i inneværende beitesesong, altså i 2011, får man beitenekt for 2012. Det er noe som ligger i bakhodet på dem som driver seriøst med bufehold, at man gjør så godt man kan. Men på grunn av at det er mye rovdyr – og det kan være tilfeldige rovdyr som kommer inn på grunn av stor vandring – vil de ikke få lov til å slippe dyrene sine ut i 2012. Jeg håper også statsråden tenker litt på dette når han tenker på fornuftige tiltak, og at man er rask med å ta avgjørelser på hva fornuftige tiltak er, om det er flytting, om det rett og slett er å skyte rovdyrene, eller om det kan være noe annet, og at statsråden gjør så godt han kan med hensyn til at fornuftige tiltak blir iverksatt så raskt som mulig, slik at eventuelle lidelser blir så få som mulig.

Statsråd Erik Solheim [11:42:32]: Jeg er grunnleggende enig med Bredvold i betydningen av tempoet, fordi det viser jo hvor raskt en slik ulv kan bevege seg, også fordi det gir tillit både i næringen og hos alle andre.

Fylkesmannen i Oppland fikk f.eks. et godt skussmål fra en rekke av de saueeierne jeg møtte i fjor sommer for at man kunne få fellingstillatelse umiddelbart, og på telefon når det var dramatiske situasjoner som man måtte rydde opp i. Terskelen for å fjerne en enkeltstående ulv i rask bevegelse, som gjør stor skade, er selvsagt lavere enn å fjerne en ulv i et etablert revir. Men dette er en genetisk viktig ulv. Det var jo grunnen til at man gikk så langt med ulike tiltak for å forsøke å beskytte Galven-tispa, ikke ta den ut, men forsøke å flytte den, da den beveget seg i Hedmark for et eller to år siden. Vi får finne ut av det, men det endte jo til slutt med at den ble fanget og flyttet ut.

Spørsmål 8

Laila Marie Reiertsen (FrP) [11:43:53]: Mitt spørsmål går til arbeidsministeren.

«I Bergens Tidende 5. april i år kan en lese at det fortsatt står altfor mange funksjonshemmede utenfor arbeidslivet. Dessverre viser ikke arbeidsledigheten blant denne gruppen at den går ned, i motsetning til en generell arbeidsledighet som er synkende. Da må det jo være at regjeringens tiltak for denne gruppen ikke virker.

Hva mener statsråden om at tiltak for å få flere funksjonshemmede ut i arbeid ikke er gode nok, og hva vil statsråden gjøre overfor denne gruppen av tiltak slik at de også blir en del av arbeidslivet?»

Statsråd Hanne Inger Bjurstrøm [11:44:28]: Jeg vil takke representanten Reiertsen for et viktig spørsmål.

Yrkesdeltakelsen blant funksjonshemmede har uavhengig av vekslende konjunkturer i arbeidsmarkedet og ulike regjeringer holdt seg stabil i den siste tiårsperioden. I følge Statistisk sentralbyrås arbeidskraftundersøkelse var om lag 250 000 funksjonshemmede i arbeid i 2010, eller om lag 44 pst. Til sammenligning var sysselsettingsandelen 75 pst. i den totale befolkningsmengden.

Den lave yrkesdeltakelsen blant funksjonshemmede kan ikke knyttes til høy arbeidsledighet i denne gruppen. Tvert imot er arbeidsledigheten relativt lav blant funksjonshemmede og har utviklet seg som ledigheten totalt i befolkningen. Arbeidsledige er personer uten inntektsgivende arbeid, men som forsøker å skaffe seg arbeid og kan begynne i arbeid straks.

I 2010 svarte 78 000 ikke-sysselsatte funksjonshemmede at de ønsker seg arbeid. Av disse var 20 000, eller ca. 3,5 pst. arbeidsledige. Ledigheten blant funksjonshemmede økte fra 1,9 pst. til 3,5 pst. fra 2009 til 2010, og fra 2,2 pst. til 3,1 pst. i befolkningen totalt. Det er derfor relativt få funksjonshemmede som går ledige, og er aktive arbeidssøkere. utfordringene for denne gruppen er snarere at mange i ung alder blir innvilget uførepensjon.

Det har vært bred politisk enighet om den arbeidsrettede innsatsen for å få flere funksjonshemmede i arbeid. Dette har særlig skjedd gjennom delmål 2 i avtalen om et inkluderende arbeidsliv. Her er det satt fokus på arbeidsgiveres ansvar for å tilrettelegge og forebygge utstøting. Vi har til nå ikke sett de resultatene vi hadde håpet på.

Gjennom flere ulike regjeringer har yrkesdeltakelsen blant funksjonshemmede vært tilnærmet uendret. Det har denne regjeringen ønsket å gjøre noe med og har derfor satt i gang arbeidet med en egen sysselsettingsstrategi for personer med nedsatt funksjonsevne. Strategien vil forsterke regjeringens arbeid for å redusere tilgangen til uførepensjon, særlig blant unge funksjonshemmede. Virkemidler og tiltak skal støtte opp om den innsatsen arbeidslivets parter har forpliktet seg til gjennom IA-avtalen. Strategien vil bli utformet i samarbeid med partene og funksjonshemmedes organisasjoner. To såkalte paneler med bred representasjon har kommet med innspill til arbeidet. Fokuset fremover vil bl.a. være å se på hvilke virkemidler vi trenger for at norsk arbeidsliv i større grad skal etterspørre arbeidssøkere med nedsatt funksjonsevne, altså åpne portene i det ordinære arbeidsmarkedet for folk med nedsatt funksjonsevne.

Laila Marie Reiertsen (FrP) [11:47:11]: Eg takkar for svaret, og eg er veldig glad for at ministeren her kjem med ei innrømming av at dei framleis må jobba hardt i høve til denne gruppa.

Ein ser nok at staten har forsømt seg i det å gå føre som ein god ambassadør ved å tilsetja fleire funksjonshemma. Mange private bedrifter er faktisk betre i så måte. Har statsråden nokre konkrete tiltak og mål for at ein tilset fleire funksjonshemma i offentleg sektor?

Statsråd Hanne Inger Bjurstrøm [11:47:39]: Bare aller først har jeg lyst til å si at vi har en stor utfordring her. Jeg er veldig opptatt av å si at det er et tankekors at når ledigheten generelt går ned, og vi har hatt perioder med stor etterspørsel etter arbeidskraft, har vi ikke klart å gjøre noe med denne gruppen. Det viser at vi må gjøre noe ekstraordinært for dem.

Så er jeg opptatt av at det offentlige eller staten må være god på dette, i likhet med private. Jeg er helt enig i at private gjør en god innsats. Generelt gjøres det for svak innsats både fra det offentlige og det private. Det er noe av det som regjeringen skal ta tak i i sysselsettingsstrategien. Så jeg kommer tilbake med nærmere besvarelse på den biten når den blir lagt fram, og det er ikke veldig lenge til.

Bare helt på tampen har jeg lyst til å si at vi ikke har lyktes så godt som vi burde, men vi har ikke en veldig lav yrkesdeltakelse i Norge sammenliknet med andre land. Sverige ligger litt over oss, men Sverige er et av de beste landene i verden på dette.

Laila Marie Reiertsen (FrP) [11:48:42]: Eg takkar igjen for svaret. Eg ser at vi har ein veg å gå.

Ein veit at det i mange samanhengar er viktig med brukar erfaring for å få til gode løysingar og tenester. Når det gjeld funksjonshemma, er det kanskje endå viktigare enn for andre når ein prøver å koma seg inn på arbeidsmarknaden. Ofte er terskelen høg for å søkja, og nedturen desto større når ein får eit avslag.

Av nær 80 000 funksjonshemma vel eg å tru at mange av desse har kompetanse ein kan dra nytte av i Nav. Det burde i alle fall vera plass til ein på kvart Nav-kontor, dvs. ca. 430. Vil statsråden jobba for at ein slik brukarmedverknad eller tilsetjing kan bli realisert?

Statsråd Hanne Inger Bjurstrøm [11:49:24]: For det første er jeg helt enig i at brukerne og deres erfaringer er veldig viktige, og derfor har jeg også da som et innspill, for å få en god sysselsettingsstrategi, satt ned et eget panel med brukere, som har jobbet fram et sett av forslag på hva de mener må til for at nettopp dørene skal bli åpnet.

Så tar jeg med meg ideen om at man generelt kanskje bør sende ut noen direktiver, uten at jeg skal konkretisere det for mye, til ulike offentlige etater, herunder Nav, om hvordan de må forholde seg til dette. Jeg tror det aller viktigste er å se på – og det gjorde jeg i det andre panelet, jeg utfordret arbeidsgiversiden – hva må arbeidsgivere ha for å kunne åpne dørene? Jeg tror vi skal være så realistiske at vi skal si at arbeidsgivere, og det gjelder både offentlige og private, trenger ulike typer hjelp, de trenger å flytte fordommer og holdninger for å åpne dørene for funksjonshemmede.

Jeg vil i planen min være særlig opptatt av unge funksjonshemmede – de under 30 år, og de som er på vei fra utdanning og ut i arbeidslivet.

Spørsmål 9

Vigdis Giltun (FrP) [11:50:41]: «Bilkontoret dekker ikke utgifter til automatgir, noe som virker urimelig i de tilfeller dette er et helt nødvendig hjelpemiddel. En polio-rammet rullestolbruker har kun lov til å kjøre bil med automatgir, og får som følge av sin funksjonshemming en ekstrakostnad på ca. 28 000 kr.

Vil statsråden sørge for at det innføres unntak fra retningslinjene, slik at automatgir kan dekkes av Nav som ekstrapstyr på lik linje med håndbetjent gass/brems i de tilfellene automatgir er å anse som et påkrevd hjelpemiddel?»

Statsråd Hanne Inger Bjurstrøm [11:51:22]: Spørsmålet dreier seg om hvorvidt automatgir er å regne som spesialstyr, og dermed er stønadsberettiget med hjemmel i forskrift om stønad til motorkjøretøy eller annet transportmiddel.

Det ble tidligere gitt stønad til automatgir som spesialstyr, men det har lenge vært slik at dette nå leveres som standard ekstrapstyr. Automatgir har således heller ikke vært stønadsberettiget som spesialstyr på mange år. Med spesialstyr menes det i forskriften ekstrapstyr som ikke kan leveres som standard ekstrapstyr fra bilfabrikken. Ettersom utviklingen av hva som kan leveres som standard ekstrapstyr går framover, innebærer dette at utstyr som tidligere har vært å anse som spesialstyr, ikke lenger er omfattet av stønadsrammen. Automatgir leveres nå som standard ekstrapstyr på stort sett alle bilmodeller.

Dersom det skal gis stønad til automatgir som spesialstyr, vil dette kreve en endring i forskriften. Jeg er innforstått med at automatgir for en del brukere vil være nødvendig utstyr for å kunne nyttiggjøre seg en bil. Det er imidlertid slik at utstyr som er ansett for vanlig, faller utenfor dagens stønadsramme. En utvidelse av stønadsrammen vil være en budsjettsak, som må vurderes opp mot andre viktige tiltak.

Vigdis Giltun (FrP) [11:52:41]: Det kan virke urimelig med en ordning som ikke dekker store ekstrakostnader med spesialstyr, som kreves på grunn av en funksjonssvikt, når fabrikken kan levere det tilpassede utstyret, men at Nav dekker tilsvarende store ekstrapgifter hvis fabrikken ikke kan levere og må ha et annet verksted til å foreta tilpassingen. I dette tilfellet kan man jo se for seg at hvis begge bena hadde fungert, hadde denne personen kunne hatt en ordinær bil og spart 28 000 kr. Når det ene benet ikke fungerer, får hun en ekstrapgift på 28 000 kr. Hvis hun også får lammelse i det andre benet, får hun ingen utgift, for da er det Nav som bygger om bilen.

Hensynet til brukerens behov og utgiftene som påløper ved kjøp av bil, blir helt satt til side med forskriften. Synes ikke statsråden at dette kan virke urimelig i tilfeller hvor man altså ikke har lov å føre bil på grunn av funksjonssvikt? Det er den store ekstrakostnaden jeg her synes blir veldig urimelig.

Statsråd Hanne Inger Bjurstrøm [11:53:43]: Jeg understreker at vi altså her har et regelverk som i dag setter en begrensning for å åpne for dette. Så tror jeg vi må si at i utgangspunktet er dette et riktig regelverk fordi det er knyttet til at når automatgir leveres som standardutstyr, er det også presumptivt av en helt annen økonomisk karakter å få det installert. Et klassisk eksempel er at før var en carportåpner noe man fikk ekstra, men nå er det noe man får på Clas Ohlson, mer eller mindre, og som alle har.

Jeg ser poenget: Selv om dette kan leveres som ekstrautstyr, kan det være veldig dyrt. Jeg forstår problemstillingen. Men jeg understreker det som er poenget mitt: Vår ordning er rettet inn mot at de som trenger det aller mest, er de som i utgangspunktet dekkes av den forskriften – derfor den avgrensningen. Derfor er det et poeng for meg å understreke at skal vi gjøre noe med det, krever det en endring, og det er et budsjettspørsmål.

Vigdis Giltun (FrP) [11:54:47]: Jeg støtter jo statsråden i veldig mye av det hun sier, at de som trenger det aller mest, skal få det. I dette tilfellet er det snakk om en person som enten kan kjøre bil, eller ikke – altså trenger hun det aller mest, og det er en stor ekstrakostnad. Det er også et paradoks at staten i dette tilfellet er den som tjener mest på at denne damen ikke kan føre en bil med ordinært gir. Av de 28 000 kr er 18 000 kr avgift til staten. Vil statsråden vurdere å foreslå for finansministeren å innføre avgiftsfritak for kostnaden til automatgir i de tilfellene det er dokumentert at fører av medisinske grunner ikke har lov til å føre bil med ordinært gir, så ikke staten blir den som sitter og tjener penger, altså skatt på sykdom i ordets rette forstand?

Det er ganske fortvilet når det er store ekstrautgifter som påløper på grunn av en funksjonssvikt. Jeg håper også at statsråden vil se på denne ordningen ellers også, for det går an å gjøre justeringer i regelverket som gir unntak i slike tilfeller.

Statsråd Hanne Inger Bjurstrøm [11:55:50]: Jeg understreker bare det jeg allerede har sagt, at det er et budsjettspørsmål. Jeg tror denne saken sett i en helhet vil ha mange andre aspekter også, i tillegg til det som representanten tar opp. Hvis man skulle vurdere å gjøre noe med dette, vil det kunne være mange andre tilfeller hvor man kanskje ville mene det var riktigere å gå inn og gjøre noe med regelverket.

Jeg hører spørsmålet. Jeg mener at dette er et budsjettspørsmål, og jeg understreker at utgangspunktet for regjeringen er at de som trenger det mest, skal få det. Derfor har man altså da satt en grense knyttet til om utstyret leveres som ekstrautstyr. Men utover det er dette et budsjettspørsmål.

Spørsmål 10

Siri A. Meling (H) [11:56:43]: Jeg har følgende spørsmål til olje- og energiministeren:

«Ulykken ved atomkraftanlegget i Fukushima har med-

ført en debatt i Europa i forhold til fremtiden for atomkraft.

Vil statsråden gjøre noe aktivt for å utnytte det mulighetsbildet for ny energiproduksjon og bidrag til energiforsyning som kommer i kjølvannet av en eventuell politikkendring i våre naboland?»

Statsråd Ola Borten Moe [11:57:16]: La meg først si at det som har skjedd i Japan og Fukushima er svært alvorlig, og kommer til å ha store konsekvenser først og fremst for Japan selv og de menneskene som bor i området som er i nærheten. Det er en av de virkelig store katastrofene i vår tid.

Jeg tror vi skal være forsiktig med å si for mye nå om hvilke konsekvenser dette kommer til å ha på lang sikt. Men det jeg tror det må være lov til å si, er at dette kommer til å føre til en større debatt som tar utgangspunkt i sikker og trygg energiforsyning. Det har det jo skjedd ulike sjatteringer av i flere land, kanskje sterkest i Tyskland. For Norge vil det være flere element som er viktige og interessante i et sånt bilde, kanskje først og fremst for rolle som stor leverandør av olje og gass. Det er energibærere som allerede har stor betydning for Europa, og som kan komme til å få en enda større betydning hvis man velger en overgang fra atomkraft til andre energibærere. Der mener jeg det er min jobb, og regjeringens jobb, å være med og bidra til at vi har et stabilt og godt marked for olje og gass.

Så har dette kanskje også konsekvenser knyttet til vår fornybare energiproduksjon. Den er et hovedelement i regjeringens energipolitikk, og på dette feltet har regjeringen en offensiv og bred politikk. Vi satser svært tungt på tiltak på dette området, og vil i årene framover øke innsatsen ytterligere. Jeg vil i den forbindelse særlig vise til innføringen av et felles grønt sertifikatmarked med Sverige, som vil føre til en storstilt utbygging av fornybar elproduksjon.

Avslutningsvis vil jeg igjen understreke at vi skal være forsiktig med å trekke konklusjonene allerede nå om hvilke konsekvenser dette kan komme til å få, men vil bare kvittere ut og svare at dette selvsagt er problemstillinger som regjeringen tar på stort alvor. Det er ikke viktig bare for oss, men det er viktig for hele verden.

Siri A. Meling (H) [11:59:51]: Jeg har forståelse for at statsråden ønsker å være forsiktig med å si noe om konsekvensene. Men jeg går ut fra at han følger nøye med innenfor sitt område og er vel kjent med at lederen for Europaparlamentets miljøkomité, Jo Leinen, var i Norge i forrige uke og besøkte bl.a. Miljøverndepartementet og Mongstad. Hans syn på dette var at Tyskland i juni kommer til å vedta nedstenging av alle sine 17 atomkraftanlegg innen 2020/2022. Vi snakker altså om åtte–ti år frem i tid. Det betyr at det vil være et enormt behov for ny energiforsyning inn mot Tyskland.

Ønsket fra Høyres side er at Norge skal ha en aktiv holdning til det å si at vi ønsker å bidra til at Tyskland får dekket sitt behov gjennom mer bruk av naturgass, men også at Norge i større grad kan levere fornybar energi, bl.a. fra pumpekraftverk.

Statsråd Ola Borten Moe [12:00:57]: Når det gjelder Norges betydning som energileverandør i Europa, er det ingen tvil om at det er våre leveranser av spesielt gass som har stor betydning for elproduksjonen, og som også har det største potensialet.

I tillegg vil jeg minne om at det internasjonale gassmarkedet er blitt svært endret gjennom de siste årene, først og fremst knyttet til ny teknologi og utvinning av skifergass. Vi vet at det er store skifergassforekomster i Europa, som kan vise seg å være kommersielt interessante å utnytte i tiden som kommer.

Når det så gjelder pumpekraftverk i Norge dedikert det tyske markedet, at vi altså skal avsette deler av norsk natur spesifikt til å dekke et tysk energibehov, vil jeg mene at det er et stort og viktig spørsmål. Det reiser mange interessante problemstillinger. Mitt utgangspunkt er at vi skal ta utgangspunkt i de helhetlig norske interessene. Så vil Stortinget bli invitert til å diskutere dette bredt i forbindelse med både den varslede nettmeldingen og den varslede energimeldingen.

Siri A. Meling (H) [12:02:09]: En energimelding ligger dessverre langt frem i tid. Disse spørsmålene trenger en avklaring raskt, fordi behovet vil oppstå i løpet av kort tid, og fordi det tar åtte-ti år å bygge ut den type infrastrukturprosjekter.

Norge har allerede i dag halvparten av magasinkapasiteten i Europa. Spørsmålet er om Norge og statsråden ønsker å være mer aktiv når det gjelder å legge til rette for f.eks. pumpekraftverk, ikke nødvendigvis kun på grunn av Tysklands behov, men på grunn av kontinentets behov.

Sira-Kvina kraftselskap har nylig varslet at de legger sine planer om pumpekraftverk på is, fordi de oppfatter det slik at bl.a. rammebetingelsene er uklare.

Min utfordring til statsråden er om han ønsker å være en aktiv pådriver i det å benytte seg av både de industrielle mulighetene og verdiskaping, men også avhjelpe energibehovet til naboland i Europa fremover.

Statsråd Ola Borten Moe [12:03:05]: Jeg representerer jo den norske regjering valgt av det norske folk, og mitt utgangspunkt her vil være at vi skal forvalte norske energiresurser og norske naturressurser til beste for det norske samfunnet samlet. Det betyr at det ikke bare er lønnsomheten til norske kraftprodusenter som vil være utslagsgivende når det gjelder dimensjoneringen av overføringskapasiteten til Europa.

Jeg kan forsikre representanten om at jeg kommer til å være positiv til å utveksle kapasitet med Europa hvis det er i tråd med norske interesser, hvis det betyr at vi kan ivareta alle de hensynene vi skal ivareta når det gjelder vår egen energiforsyning, vår egen energisikkerhet og vårt eget prisnivå. Med sammenfallende interesser er svaret ja.

Spørsmål 11

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [12:04:09]: «Storingsrepresentant Borten Moe tok i Adresseavisen 15. septem-

ber 2010 til orde for å forenkle bygging av småkraftverk ved å delegere mer ansvar for konsesjonsbehandling til lokaldemokratiet.

Vil statsråden ta initiativ til dette, og når kan Stortinget eventuelt få en slik sak til behandling?»

Statsråd Ola Borten Moe [12:04:38]: Inngangen til det nevnte intervjuet i Adresseavisen handlet om energiforsynings situasjonen i Midt-Norge. For meg står en bedre og mer stabil kraftforsyning i denne landsdelen helt sentralt. Derfor tok jeg i et intervju med Adresseavisen sist høst til orde for å se på alle mulige tiltak for å bedre forsynings sikkerheten i denne regionen. Jeg pekte på overføring av konsesjonsmyndighet for småkraftverk fra NVE til fylkeskommunen som ett mulig tiltak. Det bakenforliggende hensynet var å redusere saksbehandlingstiden og dermed få utnyttet dette betydelige kraftpotensialet raskere.

Det er allerede gjort grep fra departementets side de seneste årene for å øke hastigheten i saksbehandlingen i NVE. I hovedsak er dette gjort gjennom å øke saksbehandlingskapasiteten. Dette har gitt resultater. I 2010 ble det behandlet fire ganger så mange konsesjonssøknader som i 2004, i overkant av 100 saker.

Fra 2010 har fylkeskommunene hatt myndighet til å fatte konsesjonsvedtak for vannkraftverk under 1 MW. Dette grepet ble i hovedsak gjort av effektiviseringshensyn. Slike konsesjonssaker forberedes av NVEs regionkontorer, som oversender innstilling til fylkeskommunen for vedtak.

Selv om jeg er tilhenger av forenkling og av at beslutninger skal fattes på så lavt nivå som mulig, må vi samtidig sikre likebehandling av prosjekter mellom fylker, sikre at konkurrerende prosjekt blir vurdert i sammenheng, og at samordningen av nett og produksjon blir ivarettatt.

Selv om fylkeskommunen hadde fått delegert avgjørelsesmyndighet i enda flere saker, må reglene i vannressursloven og annet relevant lovverk følges. Jo større inngrepe er, jo større er kravene som settes til kunnskapsgrunnlag og fagkompetanse hos beslutende myndighet. Det er dermed ikke sikkert at en ytterligere delegering av myndighet vil effektivisere saksbehandlingen. Det er for øvrig et syn som fylkeskommunene selv har gitt uttrykk for, etter at de selv har gått inn og vurdert dette spørsmålet spesifikt. For meg er det framdrift i sakene og realisering av fornybar energi som er det viktigste, ikke hvem det er som fatter vedtakene.

Det viktigste grepet for å sikre forsynings sikkerheten, som også var mitt hovedanliggende i intervjuet i Adresseavisen, er å prioritere saksbehandlingen av prosjekter i de mest utsatte områdene. Det har allerede skjedd gjennom NVE. Jeg kan forsikre representanten Solvik-Olsen om at vi har et stort engasjement, og at det er en stor progresjon i arbeidet med å skape varige og gode løsninger for denne landsdelen for å sikre en god forsynings sikkerhet.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [12:07:49]: Takk for svaret. Jeg betviler ikke statsrådens engasjement for dette, i hvert fall ikke ut fra de uttalelsene han hadde før han ble statsråd.

Jeg har inntrykk av at han har videreført engasjementet også som statsråd.

Jeg er enig i det som ble sagt, at det viktigste i realiteten er å ha en rask og god saksbehandling. Men så er spørsmålet hvordan en skal klare å organisere seg fram til det. Der har i hvert fall Fremskrittspartiet vært åpne for å få en mer lokal behandling av dette, noe som samsvarer godt med uttalelsene som statsråden kom med da han var stortingsrepresentant.

Det blir sagt at det er størrelsen på inngrep som må være avgjørende. Det er også sant. Men det er ikke alltid en direkte korrelasjon mellom størrelse på inngrep og størrelse på turbin, og det at en også kan få behandlet gjerne større utbygginger hurtigere, men med lavt konfliktnivå, burde en kunne ha en større fleksibilitet for.

Vil statsråden vurdere om 1 MW-grensen kan justeres?

Statsråd Ola Borten Moe [12:08:58]: Det høres ut som om vi har en forholdsvis lik inngang til problemstillingen og spørsmålet. Det er ikke prinsippet om hvem det er som skal skrive under på avgjørelsene, som er det avgjørende, men at det er effektivitet i systemet, og at målet er å få ut flest mulig konsesjoner på kortest mulig tid for å realisere et kraftpotensial som vi alle er opptatt av skal komme på plass.

Jeg er også enig i at selv om et kraftverk kan være stort, trenger likevel ikke konfliktnivået være like stort. Det er likevel krevende å skulle operere med grenser på myndighet som ikke er knyttet til en objektiv størrelse. Med en gang man snakker om konfliktnivå, vil det komme inn ulike skjønnsvurderinger, og da er det slik i vårt system at det er mange som har meninger.

Jeg kan ikke love representanten Solvik-Olsen nå at jeg kommer tilbake til Stortinget med sak om flytting av vedtaksmyndighet på kort sikt, men jeg kan varsle at dette har jeg et svært åpent sinn i forhold til, og det er grunnlag for vurdering.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [12:10:14]: Et åpent sinn er vel det meste en kan forlange i denne situasjonen. Det håper jeg han tar med seg videre og jobber videre med.

Noe som er svært relatert til dette i den sammenheng, dreier seg om å få den optimale størrelsen på småkraftverk, slik at en ikke nedskalerer dem for å komme unna en MW-grense i håp om å komme over i et annet forvaltningsledd, eller at en reduserer dem for å komme unna en skattegrense. Jeg har tidligere stilt skriftlig spørsmål til statsråden om bunnfradrag for beskatning av småkraftverk og fikk egentlig et veldig positivt svar på det tilbake fra statsråden. Poenget og problemstillingen er at i Finansdepartementet hadde man et annet syn på dette. Vil statsråden jobbe for at også Finansdepartementet legger seg på den linjen som olje- og energiministeren har, når det gjelder å få småkraftverk realisert i Norge?

Statsråd Ola Borten Moe [12:11:13]: Min jobb i så henseende er å forsikre meg om at de prosjektene som blir gitt konsesjon, har en optimal utnyttelse av energiressursene og utnytter vårt felles ressurs-

grunnlag på en så god og en så optimal måte som mulig.

Så er det Finansdepartementet og finansministeren som forvalter skatteregimet og skattevirkemidlene. I den grad representanten Solvik-Olsen har spørsmål om og synspunkter på det, er det en annen statsråds konstitusjonelle ansvar.

Når det så gjelder de prosessene som går internt i regjeringen, ber jeg om forståelse for at de går internt i regjeringen. Og jeg støtter til enhver tid det som er regjeringens gjeldende politikk.

Presidenten: Vi går tilbake til spørsmål 2.

Spørsmål 2

Elisabeth Aspaker (H) [12:12:27]: Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til kunnskapsministeren:

«Fana gymnas i Bergen og Kongsbakken videregående skole i Tromsø gjennomfører forsøk med én karakter i norskfaget på studiespesialiserende programmer. Bakgrunnen for forsøkene er bl.a. at norsklærerne mener de kan få større spillerom for kvalitativt norskfagarbeid ved at omfanget av de formelle, karakterrettede vurderingsgrunnlagene reduseres. Forsøkene har vakt interesse langt utover de to involverte skolene.

Vil statsråden medvirke til at forsøkene ved de to skolene blir evaluert?»

Statsråd Kristin Halvorsen [12:13:11]: Utdanningsdirektoratet godkjente søknad om forsøk med én karakter i norskfaget ved Fana gymnas for skoleåret 2009–2010 og med forlengelse til og med skoleåret 2011–2012. Kongsbakken videregående skole har fått innvilget forsøk for perioden 2010–2011 til og med 2011–2012. Forsøkene er innvilget på følgende vilkår:

- Forsøkene med norskkarakter på Vg1 og Vg2 har som formål å forenkle og forbedre vurderingspraksisen på de årstrinn som ikke har sluttvurdering.
- Elevene skal ha opplæring i skriftlig sidemål på Vg1 og Vg2 selv om de bare får én karakter i norskfaget på disse trinnene.
- Elevene skal ha underveisvurdering og være sikret en løpende og systematisk vurdering i norsk muntlig, skriftlig hovedmål og skriftlig sidemål også på Vg1 og Vg2.
- Forsøksordningen omfatter bare elever på Vg1 og Vg2. Elever på Vg3 omfattes ikke av forsøket. Det betyr at de får vitnemål på lik linje med alle andre Vg3-elever, som er i tråd med dagens bestemmelser.
- Elevene skal ha grundig informasjon om ordningen, og deltakelse i forsøket skal være frivillig.
- Fana gymnas har fått innvilget en forlengelse av sitt forsøk med én karakter i norskfaget som startet skoleåret 2009–2010. Skolen opplever å få mer tid til å arbeide med norskfaget på Vg1 og Vg2 i dette forsøket.
- Kongsbakken videregående skole fikk innvilget et nytt

forsøk for to skoleår, med utgangspunkt i at skolen ønsker å prøve nye vurderingsordninger i norskfaget som de mener er i mer i tråd med den nye «vurderingsforskriften».

- Et vilkår for innvilgelse av lokale forsøk er at skolen selv har ansvaret for at forsøket blir evaluert.
- Evalueringen skal være skriftlig, og en representant fra en annen skole eller fra fylkeskommunen skal delta i evalueringen.

Jeg legger til grunn at evalueringen blir offentlig tilgjengelig, slik at flere kan dra nytte av erfaringene fra Kongsbakken og Fana, bl.a. vi når vi arbeider med revisjon av læreplan i norskfaget, fordi dette er et interessant forsøk når vi skal gjøre nettopp den jobben. Det betyr at erfaringene fra disse forsøkene kan bidra til dette viktige læreplanarbeidet.

Elisabeth Aspaker (H) [12:15:35]: Jeg takker statsråden for svaret, men jeg er ikke helt fornøyd, for jeg hører jo at statsråden sier at det er et lokalt ansvar å evaluere lokale forsøk.

I den fasen man nå er i, med store nasjonale arbeid knyttet til vurdering av læring, tenker jeg at det er ganske viktig at man sikrer seg kvalitativt gode evalueringer, og det vet man koster. De tilbakemeldingene man får fra Kongsbakken, som jeg kjenner best, viser at alt tyder på at den opplæringen som her har vært gjort, har skapt større rom for variasjon i undervisningen, og elevene har også i større grad sluppet til.

Så jeg spør igjen statsråden om ikke dette er av så stor nasjonal interesse for det vurderingsarbeidet som nå pågår, at staten burde bidra til en slik evaluering.

Statsråd Kristin Halvorsen [12:16:37]: Jeg har tillit til at både Kongsbakken videregående skole i Tromsø og Fana gymnas i Bergen har laget et godt opplegg for evaluering av dette forsøket, for det er en forutsetning for å gjennomføre det.

Det er nettopp innvilget som forsøk, fordi det er interessant å finne ut av hva som er disse skolenes erfaringer med å ha én karakter i norskfaget. Vi vet at norskfaget er et veldig krevende fag. Jeg har mye kontakt med norsklærere, som nettopp har påpekt hvor enormt krevende det er å gi tre karakterer i ett fag. Jeg synes det arbeidet som nå foregår i Fana og Kongsbakken, er veldig interessant. Men jeg har full tillit til at de selv har laget et opplegg for evaluering som har så høy kvalitet at Kunnskapsdepartementet kommer til å bruke de erfaringene

når vi lager ny læreplan, som skal virke fra skoleåret 2013–2014.

Elisabeth Aspaker (H) [12:17:40]: Det er jo en grunn til at jeg tar opp dette spørsmålet, for jeg har altså fått en henvendelse fra disse to skolene, som har sendt en søknad til Utdanningsdirektoratet om å få medfinansiering, fordi de ser at skal man gjøre en god evaluering av disse forsøkene, koster det simpelthen mer enn det smaker, og mer enn det man lokalt synes man har mulighet til å stille opp med.

Da synes jeg det er veldig avgjørende at når det settes i gang slike forsøk, når det legges ned et stort arbeid, og det er store ressurser lokalt knyttet til det, ville det være svært uheldig om disse forsøkene gikk over i historien som forsøk som ikke ble godt nok evaluert, og at nasjonale utdanningsmyndigheter skulle mene at den evalueringen som er gjort, ikke er grundig nok til at man kan legge vekt på det og trekke veksler på det når man skal utforme fremtidige vurderingsbestemmelser for norskfaget i videregående opplæring.

Jeg hører hva statsråden sier – hun mener det er et lokalt ansvar. Men er det virkelig slik at man ikke vil bidra?

Statsråd Kristin Halvorsen [12:18:48]: Et premiss når man ber om å få gjennomføre lokale forsøk, er også at man finansierer egen evaluering av disse forsøkene. Det er bakgrunnen for at vi kan si ja til mange lokale forsøk med ulike varianter av hvordan vi kan bidra til å forbedre norsk skole. Hvis det var slik at vi måtte ha en sentral pott der det skulle bevilges til nettopp disse forsøkene, var det færre forsøk vi kunne si ja til. Det er bakgrunnen for at de skolene som får ja til å gjennomføre lokale forsøk, også får ansvaret for å evaluere dem. Så vidt jeg vet, var dette også tilfellet den gangen Elisabeth Aspaker var del av politisk ledelse i Kunnskapsdepartementet.

Presidenten: Da er sak nr. 2 ferdigbehandlet.

Sak nr. 3 [12:19:46]

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat.